Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО
свет

Советски Союза Коммунистически партен Нохч-ГIалгIайн областной Грозненски городской комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакххехьарча Совета а орган

Ера 18 июнь 1959 шу № 49 (2261) Мах 20 кап.

16 ИЮНЕ вай Дахьхен столице МОСКВЕ ХЬАЙИЙЛЛАЙ
Халкъа боахама карагIдаьннача хIамай
ЕРРИГСОЮЗНИ ВЫСТАВКА

Советски халкъа коталонаш къаьгга хьахьокхар

16 июне Москве гIоздаьнна хьал а отташ хьайийллар СССР-а халкъа боахама карагIдаьннарий выставка.

Советски мехка хьадаь дикагI мел дола хIама дерригача халкъа гургдолаш хьахьекхa да. Выставка итташ эзараш йола экспонаташ тешал деш я советски болхлой, колхозникий, инженерий, Iилмахой Iалаьмате дикача творчески къахьегамах, вай низ болча паччахьалкхенах доккхал дайт цар. Шергара-шу мел доал дIаьхегIа а низ болашагIа а хул вай, тIа-тIа а къаьггагIеи дуккхача оагIорахьеи гучаювл советски сага говзал а талант а.

Халкъа боахама карагIдаьннарий выставка — хIанзехьа а даь даьнначун итог хинна Iац. Вай дIахо а дегIадоагIаргхилара йоккха перспектива лу цо, укх гарггарча шерашка вай мехко мел боккха гIа боаккхаргба гойт цо. Дуккхача павильоний материалаша довзийт, коммунизма материально-технически кIийле мишта юллаш я, цхьан сага сих продукци арахецара хьакъехьа эггара дукхагIа дегIадаьккача капиталистически мехкашта тIехьакхе а хьалха довла а лоаттабу къовсам мишта барж.

Йоачан йолаш ди доллашехьа а, хьаелла дикка хьалхагIа денз выставке аха болабелар дуккха хьаьший — московски заводий, фабрикай, стройкай, Iилма-тохкама учрежденей, Подмосковьен колхозийи совхозийи викалаш. Ерригача союзни республикаша бахкийтараш а бар укхаза. Майданашка гуччахьа латтача машинашкеи кхыча экспонаташкеи хьийжар уж, баьцах тоаеннача городаца-бешаца безам биар.

Делкъел тIехьагIа выставке баьхкар Коммунистически партени Советски правительствони хьалхле лелаераш. «Радиоэлектроника», «СССР-а транспорт» яхача павильоний а Кертерча павильона а экспонаташка хьийжар уж.

17 сахьат даьлча халкъий ДоттагIлен майдане СССР-а халкъа боахама карагIдаьннарий Выставка хьаеллара хетаяь митинг хилар.

Гулбеннача наха тIоараш тохаш тIа а эцаш, трибуне гучабоал новкъостий А. Б. Аристов, Н. И. Беляев, К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, О. В. Куусинен, Н. А. Мухитдинов, Н. С. Хрущев, П. Н. Поспелов, Д. С. Коротченко, Я. Э. Калнберзин, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, В. П. Мжаванадзе, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский. Трибуне ба промышленноста, юрта боахама, строительства цIи хеза нах, столица партийни, советски, общественни организацей хьалхле лелаераш.

ВДНХ Кертерча комитета председатела Ю. Е. Максаревс лоацца къамаьл а даь, митинг хьаелл. Выставке кертера моттиг дIалоац 1959—1965 шерашка СССР-а халкъа боахам дегIабоалабара сийлахь-йоккхача плано, социалистически экономика, культура дерригa доакъош кхы а чIоагIатIа дегIадоаладе, дIахо а советски халкъа вахар хьаллакхде оттаяьча плано, йоах цо.

ХIанзалца хьа дунен цхьаккха а мехка хиннаяц ер санна йоккха а долла хIама чулоацаш а йола, цхьан мехка карагIдаьннараш хьахьокхаш йола выставка. ВДНХ-е хьахьокхаш да промышленни предприятей, стройкай, колхозий, совхозий, Iилман-тохкама а конструкторски а организацей дуккхача коллективаша хьийгача къих хьахиннар. Промышленноста, транспорта, юрта боахама, строительства, хIаьта ишттa Iилманнеи культураннеи карагIдаьннарий дикагIа йола опыт дIа а йовзийташ, выставко масса а оагIораха новкъостал дергда СССР-а халкъа боахама дерригача доакъошка технически прогресс еча. ДикагIеи прогрессивни мелдар дIа а хьокхаш, выставко гIо дергда ворхI шерарча плана доккхий декхараш кхоачашдара.

Къамаьл де дош лу Паччахьалкхен 1-ча подшипникови завода слесара С. С. Минаевна.

— Тахан вайцига белгалдаьнна дика ди да — СССР-а халкъа боахама карагIдаьннарий выставка хьайийла ди. Выставко къаьгга хьахьокх Коммунистически партес хьалхле лелаеча советски халкъо мел доккха толамаш даьхад, укх ворхI шера вай халкъа хьалхашка малагIа кхы а йоккхагIа йола перспкетиваш отт. Вай дерригаш а, советски нах, цхьа уйла йолаш да — ССКП XXI-ча съезда заданеш ханал хьалха кхоачашъе уйла йолаш.

Нов. Минаевс йоах, шоай завод — укх ворхI шера массайолча производственни процессашта комплексни механизации автоматизации ергйолча столицерча 27 заводах цаI я. Из декхар кхоачашде хадданза Iомалуш, Iилманнеи техниканнеи керда карагIдаьннараш практикана юкъедоаладеш хила деза. Из гIулакх кхоачашдеш Iалаьмате доккха новкъостал дергда халкъа боахама карагIдаьннарий выставко.

Къамаьл ду «Труд» яхача подмосковни колхоза председатела А. Ф. Голованoвас. Дега тIара баркал оал цо парте Центральни Комитета цо колхозни ахархой, мехкарча берригача къахьегамхой йоакхо еш хиларах. Выставке къаьстта дика гуш да социалистически экономика лакхъеча мел беркате хиннай юрта боахам чехкка лакхбе аьнна партес хьакъал долаш яь решенеш. Тха юртбоахама артела колхозникаш кулгаш вIашка ца дохкаш къахьегаш ба семилетка лоацагIча хана кхоачашъе гIерташ, йоах нов. Голованoвас.

Цул тIехьагIа къамаьл ду технологеи машиностроенени Iилман-тохкама института директора заместитела профессора Н. Н. Зоревс. Выставке дика хьахьокхаш да советски Iилма, йоах цо. Духхьал промышленностеи транспортеи цхьан разделе Iилман организацеша 350 карагIдаьнна хIама хьахьокх. Института балхах дувцаш, профессора белгалдаьккхар, прокатнии кузнечно-прессовии производствашка механизации автоматизации яра къаьстта уйла тIайохийташ хилар.

— Укхаза, выставке, миллионаш бола нах ухаргба производства новаторий, юрта боахама дикагIа болча болхлой дикагIа йола опыт дIаэца, Iилманнеи техниканнеи карагIдаьннараш довза, — аьлар ше къамаьл деш инженера-строителa Ленински преме лауреата Л. В. Ещенко. — Ер Iалаьмате дика выставка строителий Академи я аьлча а дукха хургдац. Укхаза дика бIаргаго йиш я строительствах заводашка кийчъеча йоккхача панелех, блокех, доакъоех, оатхалех цIеноши сооруженеши вIашагIъехкаш йола механизированни процесс яра декхар мишта кхоачашду.

Митинге гулбеннараша дIайха моаршал а хетташ, микрофона хьатIаотт ССКП ЦК-а Хьалхара секретарь, СССР-а Министрий Совета Председатель Н. С. Хрущев. Гулбеннача наха Iалаьмате чIоагIа ла а дувгIаш, тIоараш деттарца дуккхаза сеца а деш, къамаьл ду цо.

Митинг йистейоал. СССР-а халкъа боахама Выставка хьайийла хилар дIа а кхайкаду, гулбеннараш цунга хьажа а хьех Ю. Е. Максаревс. ЧIоагIа ек Советски Союза Паччахьалкхен гимн. Дог гIоздаьнна этта хьал кхы а хоздеш йолайолийт фонтанаш.

Митинге хиннараш выставка йоккхача територе тIа дIабекъалу. Аллеяшка а майданашка а чIоагIа локхаш музыка я.

(ТАСС).

Республика партийни актива собрани

16 июне республика партийни актива собрани хилар. «Сталински областе къахьегамхошта юкъе беча массово-политически балхахи из тоабара де дезача гIулакхехи» ССКП ЦК баьча соцамах дувзаденна республика партийни организацей декхарех лаьца доклад йир актива собране ССКП Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара новкъоста А. С. Трофимовс.

Доклад йисте яьлча пренех къамаьлаш дир 11 саго. Йийцача вопросах лаьца решени а йир активо.

Республика партийни активах отчет укх номера шоллагIча оагIо тIа я.

2-гIа экономически конференци

Укх бетта 15-ча дийнахьа Сталински районерча В. И. Ленина цIерахча культура Двореце шийн болх дIаболабир «Производства процессашта дIахо механизации автоматизации яра ларда тIа производства резерваш оарцагIъяхарах» яхача темах йолча Грозненски городской 2-гIча экономически конференцес.

Конференци хьайийллар ССКП горкома секретара нов. Зотовс.

Пленарни заседане ладийтIар кхаь докладага:

«ВорхI шера чухь производственни процессашта автоматизации механизации яра боарам лакхбара резерваш» (докладчик ССКП Грозненски горкома секретар нов. А. П. Костюченко).

«ССКП XXI-ча съезда решенешка хьежжа совнархоза предприятешка производственни процессашта автоматизаци яри дIахо хьалхашка латта декхараш» (докладчик автоматикаи телемеханикаи констукторски бюро Грозненски филиала начальник, технически Iилмай кандидат нов. В. П. Шашкин).

«Предприятейи строительни организацейи, транспортеи производственни резервай общественни смотра итогех» (докладчик облсофпрофа председатель н. С. С. Сидельников).

Вайца яхь лелаеча городашкара Орджоникидзереи Махачкалереи баьхка викалаш а ба конференце.

17-чеи 18-чеи июне секцешка дIахьоргба конференцес шийн болх. Ерригаш а нйс секци я вIашагIъелла — нефтедобывающии газовойи промышленность, нефтеперерабатывающии химически промышленность, энергетика, ейтеи, моттигереи, кооперативнии промышленность, ишттa кхыяраш а.

Конференци йистейоалаш пленарни заседани хургья 19-ча июне

Пленума совгIат кийчду

ССКП ЦК июньски Пленума сийна тIайийца доккхий социалистически декхараш кхоачашдеш хьинаре къахьег Ачхой-Мартановски райпромкомбината болхлоша.

Валовой продукци арахецара 5 бетта план 112,7 процент кхоачашъяьй укхаза. Каст-каста йоачан а хулаш балха аьттув боацаш хиннадале а май бетта 700 кубометр хьу чуэзай предприяте.

Дика къахьег баркъаш тега мастерской а, болхлошта баха цIенош а хьалдераша.

Къаьстта хьинаре болх бу укх деношка электропильщика Ахмадов Ахьмада, тракториста Северинов Николайс, пилорамщика Джаутханов Махьмада, шофераша Хумашев Мусас, Шахтомиров Сульяна, хьу тедача Оздемиров Салмана, ишттa кхыбараша а.

Ачхой-Мартановски райпромкомбината коллективо шийн беррига низ а, хьинар а тIадерзадаьд дикача къахьегама совгIатаца Пленум хьаелла ди дезде.

Б. НОВОСЕЛЬСКИЙ.

ССКП ЦК Пленума сийна

ЧIоагIа дегаш гIоздаларца накъа болх Мужечерча № 2 йолча баркъаш тегача мастерске болхлой ССКП ЦК июньски Пленума. Цунна сийленца накъа бахара цар лаьрхIад, Пленум хьаеллача денга бетта йола план ханал хьалха 24-ча июнага кхоачашъелга.

Укх деношка шоай балха боарамаш хоадамболлаш лакхдаьд Балаева Лобзана (мастерской заведующи), Оздоева Хьавас, Долакова Айнас, ишттa кхычар. Дийнахьара задани 120—125 процент кхоачашъю цар.

Шоаш беш бола болх кердача тайпара эргабаьккхаб мехкараша. Нагахьа, хьалхагIа шийн балха боарам кхоачашбаь болхло цIа йодаш хиннаяле, хIанз уж балха тIа а Iа, тIехьабусачарна гIо а ду. Цунах ерригача мастерской балха план кхоачашъе йиш хул.

Шоаш тIайийца декхараш сийленца кхоачашду къонача болхлоша.

А. АУШЕВ.

ДИЗЕЛЬ-ЭЛЕКТРОХОД «ЛЕНИН» ТУРИСТИЧЕСКИ НАЬКЪА ДУХХЬАШХА АРАДАЛАР

Москва — Астрахань — Москва гIоргдолаш арадаьннача мехка хин флота флагманаца «Ленин» яхача дизель-электроходаца чIоагIа сакъердамеча наькъа арабаьннаб 400 саг хинна ца Iеш бола туристаш.

СУРТА ТIА: мехка хин флота флагман дизель-электроход «Ленин».

Э. Евзерихина сурт.
ТАСС фотохроника.

Хьалха латтача отделенешта ЦIе байракх

ХIанзалца укхаза оасара балхаш во лийннадале а, хIанз ялаташ оасарах кIалхардахара оарцагIабаьннаб назрановски совхозий отделенешкара къахьегамхой.

Укх деношка Наьсарен райисполкомеи ССКП райкомеи карара-карa тела ЦIе байракх хьожайир дикагIа балхаш деча «Назрановски» совхоза СурхотIарчеи «Октябра 40 шу» яхача совхоза Долакха-Юртарчеи отделенешта. Уж толамаш доахаш къаьстта дика къахьийгад СурхотIарча отделене № 6 йолча Мальсагов Хьамзата полеводчески бригадо. Бригада коллективо шоаш лелаеча участкашта де деза оасар а, кхыдола балхаш а даь, кхыча коллективашта новкъостал ду.

ХIара дийнахь оасара арабувлаш а сменах йола задани 150—160 процент кхоачашъеш а ба цу бригадера Нальгиева Кайпа, Эгиева ПаьтIамат, Барахоева Банати, Евлоева Марем, ишттa кхыбараш.

Аушев Султан керте латтача хьажкIаш лелаеча бригаде верригаш а 40 саг ва. Цар лелаю 110 гектар хьажкIаш, 14 гектар коартолаш, 9 гектар гидуаргаш. Цу культурашта шозлагIа оасар де болабеннаб уж.

— Шун бригаде дикагIа болх беш малаш ба? — аьнна, шийга даьча хаттара жоп луш Султана аьлар:

— Во болх бу ала йиш йолаш цхьаккха а саг вац, хIаьта а къаьстта дика балхаш деш ба Дакиева Дугурхан, АушевгIар Фатимаи Зайнапи.

БIаьстан юххье денз дика къахьегаш хьаенай цу отделенера Эсмурзиев Джабраил керте латта тракторни бригада. Механизатораша чIоагIа къахьийгад шоаш дIадийнача кхашка балхаш деш. Дика ремонт яь «ДТ-54» яха 9 трактори, «Беларусь» яха 5 трактори массайолча хана ца йохаш хьаьхкай. Ишттa дика лел юртбоахама машинаш а.

ХIанз кхашка болх беш я «Беларусь» яхача трактораштa тIехьатсса 2 подвесной культиватор. Кхаштa культиваци еча дика къахьег тракториста Исмаилов Висангире. Цо денна заданеш 110 процент кхоачашъю. Ишттa дика къахьег тракториста Полонкоев МурцIала а.

Шоай бехка тракторaш сеца ца латтийташ хьабоагIа прицепщикаш Эсмурзиев Ахьмад, Допхаклоев Осман, ишттa кхыбараш.

Шийн болх бовзаш волча отделене агронома нов. Муцольговс дика вIаштIехьа даьхад кхашкара балхаш.

Тракторни бригада учетчика Дакиев Хамарзас болхлошта хан-ханнахьа цар баь болх дIабовзийтарал совгIа дика дIахьу агитатора болх а.

Ишттa дика къахьегаш йола бригадаш чуйоагIача отделенена хьожаяй карара-карa тела ЦIе байракх. Кхашкара балхаш дика дIахьу «Октябра 40 шу» яхача совхоза Долакха - Юртарча отделене а.

Укх тIеххьарча деношка кхашкара балхаш сихдаьд Аьлти-Юртарча отделене къахьегамхоша а. Цу отделене денна оасара аравоал кхо бIаь гаргга саг. ДIадахача кIирандийнахь цхьа барт а болаш отделенена новкъостала баьхкар района дуккхача организацей болхлой. Царца бар баркъаш даха а тега а Iомабеча кружоке дакъа лоацараш, районни культура Цен болхлой, кирпишкаш еча заводеи Ахриев ГIапура цIерахча артелеи болхлой, ишттa кхыбараш а.

Х. БУЛАТОВ.

Хьалха хьайоала кабуц чуэцар

Молдавски ССР. Мехка промышленни центрашка бахача къахьегамхошта а, Молдаве консервни промышленноста а эзараш тоннаш баьца дaараш кхеду хIара шерра-шера Тираспольски районерча Свердлова цIерахча колхозо.

ХIанз колхозера, къахьегамхой хьалха кхача кабуц чуэца болабеннаб.

Колхозе дика балхаш ду Е. Н. Оцела звенос. ХIара гектара тIара 210 центнер кабуц яккха къовсам лоаттабу цо.

Сурта тIа: Свердлова цIерахча колхозе кабуц чуэцаш боахк. Хьалхашкахьа бIаргагур звеньевая Е. Н. Оцел я.

П. Лисенкина сурт.
ТАСС фотохроника.

„Ингушски“ совхоза 1-ча отделене балхаш во латт

ССКП ЦК июньски Пленума сийна шерра социалистически яхь а йоаржаяь, гидуаргашта, хьажкIашта, кхыча культурашта оасар деш, хьайбашта доакъар кийчдеш, ялаташ чуэца кийчлуш хьинаре къахьег вай республикерча юрта боахамерча къахьегамхоша.

Цхьабакъда, «Ингушски» совхоза 1-ча отделене Iалаьмате во латт масса а тайпара юртбоахама балхаш. Отделене укх шера дIайийна 180 гектар гидуаргаши 780 гектар хьажкIаши я. ХьажкIаш а, гидуаргаш а квадратни хьисапе а доацаш, мугIарах дIайийнай. Из бахьан долаш машинашца царна гIулакх де торо яц. Из ишттa хилча ханнахь оасар дарца а, нийлхьярца а мара уж хьалкхее йиш ца хилар массанена а ха декхар долаш да.

Шийн ханнахь а дика а пропашни культурашта оасар де торо йий-теш 1-ча отделене? Торо я. Йоккхача Ачалкхе вахаш болх булургболаш воккха а, зIамига а 400 совгIа саг ва. Шийн лерттIа цар къахьийгача цхьан кIирах чакхбаккха йиш йолаш ба оасара болх. Бакъда, 1-ча отделене кулгалхоша къахьегам во вIашагIбеллаб. 27-ча мая арабаьннаб гидуаргашта оасар де. Ерригача отделене 20 дийнахь оасар даьраш 48 гектар гидуаргаш мара яц. Механизатораши, хьайбаш леладераши боацаш, оасара арабала безача 141 болхлочох, дийнахь балха арабоалараш 20—30 саг мара вац, дукхагIа долча деношка 6—10 саг мара воацаш а хул.

Отделене вIашагIъехка болх беш звенош яц. Февраль бетта звенош вIашагIйохкаш спискаш оттаярал совгIа дIахо даь хIама дац. Отделене кулгалхошта кхыметтел звеной хьалхле лелаераш вIашагIтоха а мегаьдац хIанзалца. Оасара ханаш а тIехйоалаш латт, Ачалкхерча наькха 800 гектар гаргга хьажкIаш а йовш латт. Низткъа мара хьажкIа ца холуш тIадаьнна оасар да хьажкIий кхашка.

Ерригача хьажкIашта цкъа культиваци яьй, хIанз шоллагIа культиваци е а йолаяй — йоах агронома Бековс.

ЛерттIа цкъа культиваци яь хилча ишта дукха оасар хила йиш яц. ШоллагIа культиваци е араяьнна болх беш 4 агрегат я 2 навесной, 2 прицепной культиватор а йолаш. Оасар хоада ца деш аьрхIа да культиватора урсаш.

Культиватора урсаш ишта аьрхIа хIанад хьа? — аьнна шийга хьаьттача тракториста Чапанов Баматтире йоах:

— Цкъа дале, тхога запасной урсаш а дац, шозлагIа дале, урсаш ирде моттиг а яц. Нагахь санна культиваторах хьа а даьха урсаш ирде вахача бIарччача дийнахь агрегат болх ца беш сеца латта еза.

Тракторни балхаш во ду 1-ча отделенерча механизатораша. ЛерттIа балхашка хьожаш а, механизатораша эшар ханнахь Iалашдеш а бац тракторни бригада бригадир Евлоев Ювсап а, юрта боахама техника механик Чемхильгов Боби а, отделене агроном Беков Махьмад а. Кхы дикагIа латтац хьайбашта доакъар кийчделга а, ялаташ чуэца кийчделга а. Планах отделене мангал хьакха безаш 700 гектар цонаши 567 гектар дIайийна баьцаши (магари суданкеи) я. Шийн ханнахьа доакъар хьекха даккхара эшаш дукха а техника я. Масала: 2 тракторни косилка, 1 холаш ду машин, 2 тракторни волокуша. Тракторашца мангал хьокха техника отделене йоацаш а я, е маца хургья ховш а дац. Отделене йолаш йола тракторни косилка тоа а ца еш дIакхесса улл. Соахка силос хьекхаь а яьнна дIаоттаяьча ара кхыметтел цIен а ца еш, механизатораша оатхалаш а йоахаш, еррига мукх а йиаь латташ я 2 силосни комбайн. Отделене болх бе йиш йолаш 4 говрий косилка я. Царца мангал хьакха тахан-кхоана дIаболабу яха 2 кIира даьннад.

Ка бола ялаташ чуэца ханаш а гарга гIертай. Бакъда, 1-ча отделене ялаташ чуэца кийча бац. Тоаянза ялаташ латташ «ДТ-54» яха 3 трактор, 3 комбайн, тIехьа тосса жатка, ишттa кхыйола тайп-тайпара техника я отделене. Хьаттараш тоае йолаяьяц, кхай йистош аьхаяц, хьекхаяц. Болхлошта хIама даа, салаIа моттиг вIаштIехьаяьккхаяц.

1-ча отделене юрта боахама балхаш ишттa во хилар ховш да «Ингушски» совхоза кулгалхошта. Бакъда, уж цига наггахьа хулаш хьаьший ба. Иззал йоккхача отделене партийни, комсомольски организацеш яц, къахьегамхошта юкъе ешаш лекци, еш беседа дешаш керда газет дац. Отделене а, совхоза а гIулакхаш тоадара кIезига новкъостал цу ССКП МагIалбика горкома а. Горкомеи горисполкомеи 1-ча отделене ахкан балхаш дIадахьа хьожаваь нов. Варваричев отделене ца воагIа ши кIира дIадаьннад.

Партен МагIалбика горком а, горисполком а, республика юрта боахама Министерствон болхлой а декхарийла ба «Ингушски» совхоза а цун отделеней а балхашта юкъера кхоачамбоацараш дIадахара бокъонца оарцагIбовла.

А. ХАРСИЕВ.

Мехкарий звено

Укх шера тха колхозе вIашагIъеллай мехкарий звено. Звенона юкъевоагIараш верригаш а 15 саг ва. Болхлой кхоачам кIезига болаш я тха колхоз. Из бахьан долаш хIара колхозникo шийн деррига хьинар тIадахийта къахьегаш ца хилча чакхбаргбоацаш дукха болх ба бе безар. Тха звенос гIулакх деш я 125 гектар гидуаргаш, 55 гектар хьажкIаш, 10 гектар харбазаш, 10 гектар коартолаш.

Ужжал тайп-тайпара культураш хьалкхеелга боккхача лоархIамера гIулакх да. Царна оасар делга кхы а низкъалагIа да бIаьсти ялаташ дIадувча хана квадратно-гнездовой хьисап дика довзаш бола нах тха ца хиларца квадраташ йоацаш уж хIамаш дIайийна хиларца, хIаьта дукха догIаш делхар бахьан долаш оасар чIоагIа даларца.

Из ишта дале а, шоашта хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдеш хьабоагIа мехкарий.

Кара оасар даь а нийлхъяь а йистеяьхай 125 гектар гидуаргаш, 10 гектар харбазаш, 22 гектар хьажкIаш. Къаьстта дика оасар деш а масса дийнахьа балха нормаш 130—160 процентал кIезигагIа йоацаш кхоачашъеш а ба Оздоева Кейпа, Бесаева РаIашат, Чопанова ПаьтIамат, Шишханова Аминат, Пидиева Фадиман. Нормах 0,15 гектар йолча 0,25 гектарага кхоачаш хьажкIашта оасар ду Мархиева РукъиIата, Терлоева Хьавас, Бесаева ПаьтIамата, Мархиева Жансаре, Илезова Зейнапа, Терлоев Махьмада, Гапархоев Махьмада.

Массане а цхьа барт болаш, цхьаккха минот зехьа ца йоаеш болх бар бахьан долаш, тхоашта тIачIоагIъяьча культурашта цкъара гIулакх даь чакхдаьннад тхо. Стане бийсаш йоахаш хиларо торо хулийт Iуйрийна а сайрийна а болх бе.

Шоай ханнахьа болхлоша дIайха хIама дуалга Iалашдеш я кухаркала болх беш йола Гапархоева Залимат. Балха толамаш дахара чIоагIа лоархIаме да целаш ира леладелга. Из гIулакх дика дIахьу 60 шу даьннача воккхача саго Банахаев БаIадала. Цул совгIа са лоIача хана БаIадаласи учетчик волча къонача коммуниста Черкиев Iаьласи балхах лаьца а тахханарча дунен юкъерча гIулакхех лаьца вай нохчийи гIалгIайи историехи фольклорахи лаьца а тайп-тайпара сакъердаме хIамаш дувц тхона. Халхар а ловзар а деш сакъердаме дIахьу оаха салоIа ха. Пандар локхаш я Илезова Зайнап. Тха звенос оасар дарал совгIа кхы балхаш а кхоачашдаьд. Кара 10 гектар коартолаш дIайийнай мехкарий кулгаша. Дика тIаьяьннай уж. Колхозо укх шера 18 гектар сомий бешамаш дIаегIай. Царех 9 гектар егIай тха кагирхой звенос. Тха звеноца цхьаккха болхло вац 120-негара 300-нега кхаччалца сомий гаьнаш дIайогIанза.

1959 шера колхоза хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдеш, хьинаре къахьегаш накъа болх звеноцара мехкарий парте ЦК июньски Пленума.

Р. ЧАПАНОВА,
звеньевая, Первомайски района «Заря» яха колхоз.

Дош сийленца кхоачашдаьд

Валовойи товарнии продукци арахецара йола ах шера план ханал хьалха ССКП ЦК Пленум хьаеллача денга кхоачашъе аьнна шоаш денна дош сийленца кхоачашдаьд Грознерча электромеханически завода аьшкбетоний опорай цехерча болхлоша.

Ханал хьалха, 12 июне кхоачашъяьй цар ах шера план. Планал совгIа 200 кубически метр аьшкбетона хIамаш лургйолаш керда декхар тIайийцад цеха коллективо.

Уж толамаш даха вIаштIехьа даьннад цар шоай къахьегам нийса оттабарах, балха юкъе керда рационализаторски предложенеш кхахьарца.

Социалистически декхараш кхоачашдара дика къахьегама хьоккхамаш даьхад мастераша А. М. Мамнушеи, В. С. Милохинеи кулгалдеча сменаша.

ТIехдика къахьийгад цехе хьалхле лелаераша: бетонщика Е. В. Лаптевас, парафинировщика А. В. Бахтиновас, пультовщика К. П. Андреевас, моториста М. Керимовс, бетонщика С. Дубаевс, ишттa кхыбараша.

В. САЛЬНИКОВ,
заводской комитета председатела заместитель.

Нохч-ГIалгIай республика партийни актива собрани

„Сталински областе къахьегамхошца беча массово-политически балхахи из тоабарахи“ ССКП ЦК-ас баь соцами республика партийни организацей декхараши

«Сталински областе къахьегамхошта юкъе беча массово-политически балхахи из тоабара гIулакхехи» ССКП ЦК-ас яьча постановленеца дувзаденна республика партийни организацей декхарех лаьца доклад яьча ССКП Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара нов. **А. С. Трофимовс** аьлар:

— Советски Союза Коммунистически парте XXI-ча съездо чIоагIъяьй вай мехка коммунизм хьалъяра йоккха программа. Из программа толамца кхоачашъе наха юкъе бу идейно-политически организаторски болх лакхбе беза, масса оагIорахьа а шерра а пайда эца беза къахьегамхой коммунистически уйланца кхетабара дуккхачей тайп-тайпарчей формех а средстваех а.

ССКП XXI-ча съезде идеологически балха кертера декхар лаьрхIад — къахьегамхой коммунистически сакхетам лакхбар, къахьегам коммунистически хьисапе лерхIаш, советски патриотизмани интернационализмани уйла йолаш уж кхетабар. Съездо белгалдаьккхад къахьегамхой хIанз коммунистически кхетабара дешаш партийни, советски, профсоюзни, комсомольски, кхыйолча общественни организацей балха юкъе кертерадар хила дезилга.

Цу хьакъехьа Iалаьмате боккха лоархIам болаш я «Сталински областе къахьегамхошта юкъе беча массово-политически балхахи из тоабара гIулакхехи» ССКП ЦК-ас яь постановлени.

Из постановлени хIара партийни организацена, хIара агитколлектива, хIара агитатора йIаьхача хана йола программа я. Цу постановлене тIа я наха юкъе беча политически балха чулоацам, формаш, методаш тоаярах йола указанеш.

XXI-ча съезда материалий пропаганда а уж наха дIайовзийтар а вай республика партийни организаце идеологически балха кертера чулоацам а хинна дIаэттад.

Политически агитацех коммунизм хьалъеча нах оарцагIа боаха кертера гIулакх а лаьрхIа, политически балха боарам лакхбеш а из дукхагIа дIабоаржабеш а дола гIулакхаш тIаийцад республикерча партийни организацеша. ЦК-а постановлене маяххара хьежа а хьежа, кхы тIа а хьалйизар партийни комитетий докладчикий группаш, чIоагIйир агитколлективаш. ХIанз укх сахьата парте обкоме, горкомашка, райкомашка, дуккхача первични партийни организацешка болх беш я докладчикий группаш, 12219 саг юкъе вола 830 агитколлектив. Агитаторашта юкъе ва 5875 коммунисти 2683 комсомолеци. Агитаторий мугIараш кхы тIа а хьалдизад нохчехи гIалгIайхи болча дуккхача наха. ХIанз укх сахьаго кхо эзар совгIа нохчийн гIалгIайн агитатораша нохчийн гIалгIайн меттала бахача наха юкъе боккха агитационни болх бу. Партийни организацеша агитколлективашта хьалхе лелае дикагIа бола нах хьокхабаьб, царна политически а методически а болх хьийхаб. Дуккхача партийни организацеша бе безача балхах агитатораш дикагIа кхетабу. Агитатораш дукхагIа тIакхетар бахьан долаш дуккхача районашка агитаторий школаш вIашагIтехай. АргIан йоагIа беседаш мишта кийчъергья хьехаш яьча семинарел эргаш, школо агитаторашта новкъостал ду масса а оагIорахьа политика кхетае, тайп-тайпара болча бахача наха юкъе политически болх мишта бе беза ховргдолаш кийчбу уж. Агитаторашта чIоагIа новкъостал ду 8730 экземпляр тираж а йолаш эрсий, нохчий, гIалгIай метта арадувлача «Агитатора блокното».

ССКП обком каст-каста семинараш е яьннай агитколлективай хьалхле лелаерашта. Дукха ха йоацаш колхозийн совхозийн агитколлективай хьалхле лелаерий а гор. Грозне промышленни предприятей агитколлективай хьалхле лелаерий а шин дийнахьа йола семинар хилар.

Партийни организацеша политически агитацен терко чIоагIагIа яр а агитколлективашта хьалхле дикагIа лелаяр а бахьан долаш цар болх а тоабелар.

Цхьа никъ болаш, масса тайпара политически болх лелабу «Красный молот» яхача а Грозненски мехкдаьтта чаккдоахача а заводий, «Октябрьнефта» II-гIча промысла а «Старогрознефта» III-гIча промысла а, Ермоловски птицесовхоза, Шелковской районерча Сталина цIерахчеи Ножай-Юртовски районерча Шерипов Асланбека цIерахчеи колхозий а кхыча агитколлективаша.

Политически болх тоабаро новкъостал ду болхлой, колхозникий, интеллигенце къахьегама дешал айдара. Промышленноста предприятей а юрта боахама а коллективаша шерра социалистически яхь йоаржаяьй производственни планаш ханал хьалха кхоачашъе, чурча торонех дукхагIа пайда эца. Къаьстта шера яьржай ССКП ЦК-а Пленума сийна йолаяь яхь. Из яхь эггара хьалха вай республике дIайолайир Грозненски химически завода коллективо.

Дика ка йоалаш хIама дир вай республикерча болхлойи колхозникийи къахьегама хьинар айдаро. Совнархоза промышленносто оттаьча ханал пхи ди хьалха кхоачашйир пхе бетта йоагIа план. Соахка цу хана хинначул къахьегама овсарле 2,7 процент лакхъяьй. Продукцега дIабода мах лохбарах 35 млн. сом гаргга паччахьалкхен ахча кходаьд. Промышленни предприятешта юкъе къаьстта доккхий толамаш даьхад Грозненски химически завода коллективо. Планал совгIа итташ тоннаш фенол, ацетон, спирт даьккхад цо, продукцега дIабода мах лохбар бахьан долаш 6 млн. сом кходаьд.

Цхьадола къахьегама толамаш даьхад юрта боахама болхлоша а. БIаьсти ялат дIадера план колхозашеи совхозашеи 108 процент кхоачашъяьй. Пхе бетта соахка цу хана хинначул дукхагIа диийбад хьайбаш, хьайбаех боала пайда лакхбеннаб. Дуккхача районашка паччахьалкхенна хьайбаех йоаха продукташ дIаялара а йохкара а ах шера йоагIа планаш ханал хьалха кхоачашъяьй. Царех я Ножай-Юртовски, Курчалоевски, Шелковской районаш. КIезига яц вай тIехьаюсаш, производственни заданеш кхоачаш ца юлуш йола предприятеш, совхозаш, колхозаш.

Совнархоза бурув деттача организацеша 5 бетта йоагIача планах 5 эзар метр бурув ца тохаш дитар ла йиш йолаш дац. Планаш а социалистически декхараш а кхоачашдаьдац совнархоза хьуни дахчан хIамаш ечеи промышленноста Управленеси Министрий Совета строительни материалий промышленноста Управленеси.

ТIехьатетта йиш йоаца кхашкара балхаш де мадоагIара дац дуккхача колхозашеи совхозашеи. Къаьстта во гIулакх ду пропашной культурашта Урус - Мартановскии МагIалбикеи районашта. Iалаьмате мела лел йол хьоккхилга вIаштIехьа даккхар, ялат чуэцара кийчо яр. Хьайбаех йоаха продукташ кийчъярах а уж паччахьалкхенна дIаялларах а дола социалистически декхараш цхьайолча районаша кхоачашдац. Из бахьан долаш къаьстта холуш кIезига да тортови сете дулх, дулха яь хIамаш, фуаш, кхыйола продукташ.

Дуккхача промышленни а юртбоахама а предприятеша социалистически декхараш кхоачаш ца дареи уж тIехьаюсаш хиларей долча кертерча бахьанех цаI да — наха юкъе беча организационно - партийни политически балха боарам лоха хилар. Цу балха кертера кхоачамбоацар да — из цкъаза предприятеша, колхозаша, совхозаца халкъа боахама планаш кхоачашъе лоаттабеча къовсама декхарех хьада беш хилар.

Цу тайппара во латт организаторски идеологически болх МагIалбике, Шалински Урус-Мартановски районашка.

Республиканна хьалхашка латта доккхий а бехктокхаме а декхараш дика кхоачашдара тIаберзабаь хила беза вай беррига идеологически болх, наха юкъера вай беррига политически болх.

Къахьегамхошта юкъе беча политически балхацара лоархIамегIа йола моттиг дIалоац агитколлективаша. XXI-гIа съезд хинначул тIехьагIа республикерча дуккхача агитколлективай болх тоабеннаб. вахарца а коммунизм хьалъяра декхарашца а айхагIа бувзабенна ба.

Дика кхеташ болх бу мехкдаьттахошта юкъе «Старогрознефть» яхача НПУ III-гIча промысла партийни организаце агитколлективо (партбюро секретарь н. Демин, агитколлектива кулгалхо н. Луппа).

Массайолча балха участкашка а къахьегамхой бахача моттигашка а дIаоттабаьб укхаза агитатораш. ЦК Пленума накъа баха кийчлуш хиларах агитатораша массехк беседа яьй ремонт еча нийслуча халача балхашта механизаци яра а, промысел телеуправленега яккхара а, иштта кхыча балхий а хьакъехьа. Даим болхлошта докладаш ю къахьегама отдела начальник волча н. Ситниковс, промысле старши геолог волча н. Бездробне, инженер-экономист волча н. Носовс, балха тIа хьалхле лелаеча кхыча болхлоша а.

ШоллагIча участке агитационни болх лелабу участка начальника н. Серокуровс. Бокъонца волча механизацени автоматизацени пропагандисто, прогрессивни къахьегама метода пропагандисто санна докладаш ю цо болхлошта. Цун участке духхьашха балха юкъе а даьха, Iомадир ЦРМЗ-е кийчдаь пневматически дIоагIаш. Участке лакхъеннай къахьега овсарал, ремонташта юкъе скважинаша болх беш йоаккха ха йIаьхъеннай, скважинаша мехкдаьтта дукхагIа лу.

ЧоагIа теркам тIабохийт промысле социалистически яхь вIашагIйоллара. Республике эггара хьалха коммунистически къахьегама коллектив аьнна звани еннар, нов. Гончаровс кулгалдеш йола цу промысла участок я.

Гойтара агитаци дика кийчъяьй промысле. Социалистически декхараш кхоачашдара мехкдаьттахой дика оарцагIбаха хов агитатораштa. 5 бетта 906 тонн мехкдаьтта планал совгIа даьккхад промысла коллективо.

Хоастае мегаргйолаш лелаю Ножай-Юртовски района Шерипов Асланбека цIерахча колхоза колхозникашта юкъера политически агитаци. Агитатораштa инструкци телара, беседаши читкаши яра, царна новкъостал дара гIулакх дика латт цига. Цар беседаш чулоацам дикагIа болаш а безамегIа а хиннай.

Укх шера духхьашха дIае йолаяьй колхозо хои тхьамкеи санна йола культураш. Колхоза агрономо Омельченко Любовас массехк заняти яьй колхозникашца, уж культураш лелаяр боахама пайданагIа долга дийцад царна, гIулакх мишта де деза практически дIахьехад.

Агитколлективо беш болча политически балхо новкъостал ду колхозникий къахьегама хьинар айдара, балха планаш толаме кхоачашъяра.

КIезиг-дукха тоабеннаб гаьнарча бригадашка, доаханий фермашка балха боахкача колхозникашта юкъе беш бола массово-политически болх. Масала, Шелковской района Сталина цIерахча колхоза № 1 йолча шурийтоварни ферме укх тIеххьарча хана беседаш еш хиннаб парте райкома секретараш, райисполкома председатель, колхоза председатель н. Млотковский.

Ше тIаийца социалистически декхараш дика кхоачашду ферма коллективо.

Боккха болх бу цхьайолча агитколлективаша къахьегамхошта юкъе уж баххача дIа а ухаш. Масала, массехк шера хьинаре болх бу ацетонобутилови завода клуберча массаза а болх беш йолча агитпункто (Сталински районе № 8 йола хоржамий участок хиннача). Укхаза ду тайп-тайпара массово-политически балхаш. Заводе хьалхле лелаю, инженерно-технически болхлой юкъе а болаш лекторски группа вIашагIъеллай агитпункте.

Иштта бу болх агитколлективаша, царна кулгалдеш болча болхлошта партийни бехктокхам хетача моттигашка хIара коммуниста, хIара агитатора шийна тIадиллача гIулакха бехктокхам лакха болга хIара денна, хIара сахьата дIахойтача моттигашка.

ДIахо йодача хана политически агитаци тоаяра эггара хьалха динза даргдоацар да агитаторашта хьехам дикагIа лулга. 5000 совгIа саг ва агитаторашта юкъе юкъера образовани йоацаш а агитационни балха опыт йоацаш а.

Цо декхарийла ю партийни организацеш, агитколлективай кулгалхой агитаторашца хан-ханнахьа семинараши совещанеши е. Массайолча районашка агитаторий школаш яхка еза. цар балха опыт дукхагIа Iомае а дIайоаржае а еза.

Парте райкомий секретараша, районий къахьегамхой депутатий Советий исполкомий председателаша, боахама организацей кулгалхоша даим агитаторашта докладаш ергйола гIулакх вIаштIехьдаккха деза.

ССКП ЦК-ас оттадаьд, агитколлективашта хьалхле лелаераш партоорганизацей секретараш хинна ца Iеш, партийни активацара дикагIа кийчбенна коммунисташ а хила йиш хилар. Цо декхарийла ю партийни комитеташ, агитколлективай кердача кулгалхошца хадданза болх лелабе. Политически просвещене цIеноши кабинеташи декхарийла я эшаш дола литературеи материалаши лаха агитаторашта новкъостал де, царна дуккха цхьана болаш а хIараненa къаьст-къаьста а консультацеш елга вIаштIехьдаккха, массово-политически балха дикагIа йола опыт Iомае а йоаржае а.

Соцам тIа партийни организацей теркам тIабохийт хьалхле лелаеча болхлоша политически агитаци еча юкъе дакъа лаца̄нза дарг ца хилара.

Цо дIадех партийни комитеташкарча докладчикий группай болх тоабелга. Хьалхле лелаеш бола дуккха болхлой къахьегамхошта хьалхашка докладаш еи лекцеш ешеи баьннаб.

ХIанз къаьстта боккха лоархIам болаш да политически агитаци еча дакъа лоацаш хьалхле лелаю болхлой шоаш хилар. Цар чIоагIагIа лаца деза дакъа, хIана аьлча къахьегамхошта хьехам телаш вай партес беча балха аьттув балара лоархIамегIа дола гIулакх да из.

Гойтара агитацес чIоагIа пайда луаха. ССКП ЦК-с партийни организацешта тIадиллад из тайп-тайпара а нийсача наькъаца а хулийтилга. Из чакхдаккхар духьа парте обкома бюрос соцам баьб «Республике гойтара агитаци тоаяра хьакъехьа». ТIеххьарча хана кIезиг-дукха тоаеннай гойтара агитаци. Семилетка декхараш, халкъий доттагIал дувцаш, къахьетам коммунисташха лархIара тIахьехам беш долча плакатех, лозунгех, выставкех сийлен а хьокхамий а доскаех, пенгазетех а сердалон газетех а шерра пайда ийбу.

ХIаьта а, дуккхача предприятешка, совхозашка, колхозашка, РТС-ашка, учрежденешка хIанз а кIезига да XXI-гIча съезда решенеш, мехка халкъа боахам дегIабара йола ворхI шера план дIайовзийташ дола плакаташи лозунгаши. Вай дIахьош болча наькъа новкъарле еш долча, дIаяхача замах юхедисача воча гIулакхашта хIанз а кIезига духьала йоах гойтара агитаци.

Гойтара агитаци массаза а оперативни хила а цун чулоацам предприятена, колхозаша, совхозаша, районаша, республико кхоачашдеча декхараштa хетабаь хила а беза.

Къахьегамхой коммунистически хьисапе хьалкхебара боккха лоархIам болаш я лекционни пропаганда.

Республикерча партийни организацеша болх баьб из тоаяра. Алхха партийни комитеташкеи Общество отделенеи лекционни балха юкъе цакъа лоацаш 4 эзар гаргга саг ва.

5 бетта чухь вай республике йийшай 12 эзар совгIа лекци, царех 5 эзар гаргга лекци ССКП XXI-гIча съезда материалех лаьца йийшай.

ССКП XXI-гIча съездо оттадаь декхараши республикерча наха эшараши Iалаьмате доккхий да, цудухьа лекционни пропаганда овлангара денз тоайинза даргдац вай. Цу гIулакха эггара хьалха динза даргдоацар да, лекцей идейни боарам лакх а баь, наьха вахара цекхарашца уж ювзаенна хулга, социализма совленаш къаьгга цо хьахьоккхилга, кхоачамбоацарашта критика елга, дIаяхача замах юхедиса во гIулакхаш гучадоахилга, патриотически къахьега къахьегамхой оарцагIбоахилга.

Промышленнии юртбоахамеи производства хьалха латта опыт дIайовзийтара, Iилман-технически кхетамаш доарждара болх мела бу вай хIанз а, кагирхоштеи кхалнахаи юкъе лекцеш кIезига еш.

Лекцей тематика дика шеръе а тоае а еза. Къахьегамхошта эша духовни гIулакхаш дукхагIа кхоачашде деза, республика башхалоний хьисап де деза. Нах балха боахкача моттигашка еша еза лекцеш.

ДIахо йодача хана лекцей идейни боарам лакхбаро а лекционни пропаганда дукхагIа йоаржаяро а вайгара дIадех лекторски болхлой совбоахилгеи царцара болх тоабелгеи.

Парте райкомашкара лекторски группай а Общество отделеней а болх шербе беза партийни комитеташа. Массайолча предприятешкеи учрежденешкеи Общество членех группаш вIашагIйохканза а, нохчийн гIалгIайн интеллигенцех, инженерех, агрономех, зоотехникех бола нах бахийта беза лектораштa юкъе, хIара лектора хьинар лакхде деза.

Наьха сакхетам чурча капитализмах юхедисача воча гIулакхашца къовсам лоаттабара Iалаьмате боккха лоархIам а беш, ССКП обкома бюрос соцам баьб «Наха юкъе еш йола Iилман-атеистически пропаганда чIоагIъяра хьакъехьа». Цо декхарийла яьй партийни комитеташ дына духьалара болх тесса бита хилар дIадаккха, Iилман-атеистически пропаганда шерагIа йоаржае, дыно дувцача доацача хIамаштеи харц уйлаштеи дIакара баха болча наха юкъе из бара теркам къаьстта дукхагIа а беш.

Цхьайолча райкомаша во кхоачашъю из указани. Иштта мара кхетаде йиш йолаш дац укх шера Саясановски, Надтеречни, Первомайски, Ножай-Юртовски, Веденски, Советски, Октябрьски районашка Iилман-атеистически темаех лаьца бархI-бархI — йиитта-йиитта лекци мара йийша ца хилар. Дына духьалара болх хадданза, тIагIорттабаь дIакхетабара наькъаца, саббаратIа хьехам а беш, дынах тешаш барашца хIараненца къаьст-къаьста кьамаьл а деш бе беза.

Сталински областах лаьца ССКП ЦК-о баьча соцамо яххача тайппара къахьегамхошта юкъера политико-массови болх тоабар духьа культурании искусствони учреждене а, хIаьта иштта моттигерча писателий, художникий, композиторий союза отделеней а болх тоабе беза вай.

10.000 совгIа саг юкъе а волаш, художественни самодеятельноста 623 кружок я республике болх беш. Республикански смотр хилча цар хьахьекхар шоаш дегIаяхкар а шоай говзал а.

ТIеххьарча хана кIезига - дукха тоаденнад наха юкъе книжкаш доаржаделга а книжкаш дешаранца беш бола болх а тоабаьб библиотекаша. XXI-гIча съезда материалаш ювцаш алхха Грознерча библиотекашка 120 беседа а яьй наха деша 12.000 книжка а деннад.

Культура цIеношкара, клубашкара, библиотекашкара гойтара агитаци тоаеннай. Юртара клубаш дукхагIа е яьннай тайп-тайпарча темаех йола хаттарийн жопийн вечараш.

ХIаьта а, къаьстта юрташка культурно-просветительни болх вIашагIболларца хIанз а дукха кхоачамбоацараш да.

Культурании искусствони болхлой цхьан совещане кхайкарал тIаийцадар колхозийн общественностеи низаца клубаши, библиотекаши, избачитальнеши хьалъяра хьакъехьа. Цу хана денз дукха ха яьннай, цхьабакъда, культурани юрта боахамеи Министерствоша дицдаьд из кхайкарал, хIаьта тIаийца декхараш кхоачаш во а ду. Республикерча цхьайолча колхозашка цхьаккха культура моттиг яц.

Культура учрежденей кадраш лахара а, уж балхаш тIа дIанийсбара а, царна хьехам балара а балха юкъе цIенхашта кхоачамбоацараш да. Белгалде дезаш да, Грознерча культурани искусствони учрежденешкахьара юрта деш дола шефски новкъостал хIанз а эсала хилар.

Городерча художественни коллективай кулгалхой юртбоахамерча самодеятельноста творчески новкъостал дара, районни семинарашка дакъа лацара, культура цIеношкеи клубашкеи хьокхаме тематически вечераш вIашагIйохкача дакъа лацара хадданза районашка аханза баргбац.

Советски сага хьехам балара боккха лоархIам болаш да кино.

Хьалхарча квартале даьча балхий чот йича Ерригроссийски преми яьккхай республикерча киносето. Бакъда, йоах докладчико, кинос деш дола гIулакх хIанз а къахьегамхошта кхоачамбеш дац. ЛерттIа гIулакх дац города йистошка бахача наха, во вIашагIцеллад бераштa кино хьокхара гIулакх.

Белгалде деза мехка культурни вахар чура кердадар — дуккхача предприятешка, колхозашка, культура дворецашка культура университеташ вIашагIйохкар. Халкъа культура университеташ — советски наха хоза оамалаш Iомаяра боккхача лоархIамера а къахьегамхошта луча коммунистически хьехама керттера дакъа а да. Укх тIеххьарча хана республикерча писателашеи поэташеи дикка тоабаьб шоай творчески болх, книжкаш дешаш бола, Грознерча предприятешкара, Шелковскойи, Наьсарени, Ножай - Юртовскии районашкара нах болча хиннаб уж. ХIаьта а боккхача балха хьалхара юхьиг мара яц из.

Халкъ коммунистически хьехамца хьалкхедара гIулакха боккхагIа лоархIам болаш хул музыкальнии изобразительнии искусство. Дукха ха йоацаш Нохч-ГIалгIай мехкарча композиторий произведенешка хьежача гучадаьлар, тахан коммунизм хьалъеш боахкача наьха денал долча а тоаденнача а вахарах лаьца язъяь музыкальни произведенеш хIанз а вайцига ца хилар.

Къахьегамхошта юкъера политико-массови болх тоабара а ворхI шера план толаме кхоачашъяра уж оарцагIбахара а гIулакха боккха лоархIам болаш я печати радион. ССКП ЦК-о ше баьча соцам тIа газетийи журналийи редакторашт, издательствай директорашт декхарийла баьб ССКП XXI-гIча съезда решенеши документаши кепа еттилга вIаштIехьа даккха, съезда материалаш дIайовзийтара дикагIа йола опыт кхайкае. ворхI шера плана кертерча теоретически проблемашта а практически декхараштa а хетаяь статьяши материалаши, книжкаши, популярни брошюраши, гойтара пособеши кепаетташ арадаха, партен XXI-гIча съезда решенеш кхоачашъе къахьегамхой оарцагIбахарна партийни организацешта новкъостал дара из беррига болх тIа а берзабеш.

Белгалде дезаш да, республикански районнии газеташа, радиос, издательствос, дуккхача тиража газеташа съезда решенеш дIайоаржаеш а семилеткан хьалхарча шера план толаме кхоачашъяр духьа лаьца социалистически яхь мишта лел хойташ а дикка болх беш хилар.

ХIаьта а, вай печатеи радиои балха юкъе кхоачамбоацараш а да. КIезига а, хIаьта цкъаза вахарца дика бувзам боацаш а ювц ССКП XXI-гIча съезда решенеш, кхоачам болаш язбац болхлойи колхозникийи къахьегам.

Коммунистически партес советски печатерча болхлоех тийша дIаденнад ший эггара низ болашагIа а эггара ирагIа а дола герз. Хадданза йоакхо е еза вай воай печать тоаяра, вай партен Центральни Комитето оттадаь декхараш Нохч-ГIалгIай мехкарча газеташа кхы а дикагIа кхоачашдара.

Партийни организацей лоархIамегIара декхар да кагирхошта юкъе беш бола хьехама болх цIенхашта тоабелга. ССКП ЦК соцам тIа къаьстта теркам тIабахийтаб Даьхе, къахьегам, ший говзал дукхаезаргйолча уйланца кагирхой хьалкхебара.

Укх шера апрель бетта хиннача ССКП обкома VIII-гIча Пленумо дийцар «ССКП XXI-гIча съезда решенешка хьежжа республикерча кагирхошта юкъе беш бола хьехама болх тоабара хьакъехьара» дош.

Белгалде деза, ССКП обкома Пленум хинначул тIехьагIа кагирхошта хьехам луш тоъал боккха болх бар бахьан долаш балха тIара а дешар тIара а цар хьинар айденна хилар.

Республика промышленни предприятешкарча кагирхоша укх шера хьалхарча квартале кхом бара а хьурмат дара а чотах семилетка комсомольски копилка чу 7 эзар тонн мехкдаьттеи мехкдаьтта продукташи, 209 эзар кубометр гази, цхьа миллиони 405 эзари киловатт-сахьат электроэнергии Iоаьяьй. Тиша аьшк гулдарнеи тIа а детта дIадахийтарнеи шера йола задани 1-гIа июнь тIа а кхачалехьа кхоачашъяьй комсомольцашеи кагирхошеи.

ДIахо йодача хана юртбоахам тоабар духьа къовсам лоаттабеш ба юрташкара кагирхой. Республике вIашагIъеллача 400 гаргга йолча хьаж.кIаш лелаеча комсомольско-кагирхой звеношка леладе дIаденнад 25 эзар гектар лаьтта. Деттача доахангара йоала продукташ совъяхар духьа яхь лаьцача 800 совгIа йолча къонача доаркаех дукхагIа яраш шоаш тIаийца декхараш толаме кхоачашдеш я.

ХIаьта а, мукIарло де дезаш да, вай кагирхошта политически хьехам балара болх хIанз а эсала хилара. Дукха кагирхой бус вай балхо чу ца лоацаш, дукхагIча хьале республике а районе а гIолла даьча балхех кхоачам бу вай, наггахьа мара кхачац первични комсомольски организацеш, фермаш, бригадаш йолча.

Массово-политически хьехамеи болх кхоачамболаш ца хилар бахьан долаш цхьаболча къахьегамхой, къаьстта а кагирхой, гIулакхаш во да балха тIа, цIагIа, нах вIашагIкхийттача. Къахьегам харцахьа лоархIаш, наьха юкъара рузкъа ца лорадеш, балхаш тIа ца боагIаш, хулиганство лелаеш моттигаш я.

Вай иштта къовсам лоаттабе беза буржуазни идеологе тайп-тайпара тучаювлача уйлашта а гIулакхашта а духьал, бокъонца гучабаха беза харцдараши советски Iаьдала духьалара уйлаши йоаржаеш бола масса тайпа хабархой, аьла-дитхой.

Цу дерриганеша а партийни комсомольски организацеш декхарийла ю кагирхошта юкъе бу кхетама болх хадданза тоабе, боахама а культура а гIирс хьалбеча уж дикагIа юкъеоза.

Институтий партийни организацешеи царна хьалхле лелаерашеи дукха болх бе беза дешара гIулакх эргадоаккхаш, студенташта юкъе бу кхетама болх тоабеш. Кердача дешара шера институташка дукхагIа хуртба заочни деша багIа студенташ. Мехкдаьтта институте деша багIача, производственни стаж йоацача студенташа Грознен а Ставрополен а мехкдаьтта промышленноста предприятешка болх бергба, производственни болх дешарца цхьана Iомабеш.

ХIанз укх сахьата цIаккха ца хиннача тайпара лакха отт халкъа дешара школай болх дIахо а тоабара декхараш.

ДIадахача дешара шера республикера ахаш йола школаш дешара кердача планах болх беш хилар. Шерра яьржай дешархой производственни бригадаши комсомольций - кагирхой лагераши.

Цхьабакъда, школа вахара бувзам чIоагIбара болх кердача даькъе бе безаш хьалхашка латт.

ССКП ЦК-а постановлене тIа яххача тайпара, партийни организацей беррига болх парте XXI-ча съезда решенеш масса а оагIорахьара дIайовзийтараи уж кхоачашъяраи тIаберзабаь хила беза.

Производственни планаши социалистически декхараши дизза кхоачашдергдолаш, мамогга къахьегама овсарле лакхъергйолаш, продукци дикагIа а мах кIезигагIа дIабодаш а арахецаргйолаш, средствайи материалийи цIенхаштта кхом бергболаш, производствона юкъе механизации автоматизации йоалаергйолаш, кердача техниках дикагIа пайда эцаргболаш, дикагIа йолча опытах пропаганда ергйолаш а из юкъейоалаергйолаш а оттабе беза шоай политически болх промышленни предприятей партийни организацеша.

ССКП ЦК-а Пленума накъа долхаш, масса а моттиге Пленума сийна социалистически декхараш кхоачашделга Iалашде деза вай. Дукха болх бе беза вай «Йолаш йола предприятеш дикагIа тоаяреи уж шерьяреи чотах продукци дукхагIа арахеца ССКП Владимирски обкома а Владимирски Совнархоза а инициативах» ССКП ЦК-а яь постановлени, хIаьта иштта «Свердловски экономически административни района промышленни предприятейи стройкайи къахьегамхой декхарех» ССКП ЦК-а яь постановлени кхоачашъеш.

ССКП ЦК-а июньски Пленумо ергйолча решеней хьакъехьа вай республике лоархIам боллаш шерде деза хIанзехьа а арахеца йолаяь прибораши автоматика средстваши арахецилга.

Машинаш еча предприятешта эша механизацени автоматизацени средстваш арахеца лаьрхIа «Красный молот» заводе конструкторско-технически бюро йилла еза.

Мехкдаьтта промышленноста эпача контрольни приборий йоккха квалификаци йола специалисташ чехкка кийчбелга вIаштIехьа даккха деза, из де лаьрхIа мехкдаьтта институтеи техникумеи 2-ча а 3-ча а курсашкара студентех чехка специалисташ арахецилга вIашагIа а доллаш.

Иштта предприятейи управленейи производственно - технически отделаш чIоагIъеш дола гIулакхаш а де деза.

Юртарча партийни организацеша беррига шоай низ тIабахийта беза съездои ССКП ЦК-а декабрьски Пленумои дIахо а юртбоахама продукташ дукхагIа яхарах яь указанеш масса оагIорахьа а кIоаргга а дIайовзийтараи уж кхоачашъяраи.

Цар еррига терко тIаяхийта еза земледелен культура лакхъяра, еррига юрта боахама культураш дика хьувкъийтара. Масса а оагIорахьа хьажкIаш — вай республике керттера йола культура лелаелга Iалашде деза. Цунга хьежжа технически культураши лоама районашка сомий бешамаши дукхагIа лелаелга вIаштIехьа даккха а, дIайийнача хIамашта дика доал де а деза вай.

Хоадам боллаш тоаде деза доахан дукхагIа хулийтилга, хьайбай продуктивность дикагIа хулийтилга, чехка дегIадоагIача доакъоех, хьакхарч, коа тIара оалхазараш, кроликаш лелаярах дукхагIа пайда а эцаш. Хьайбашта гIулакх делга тоаде, уж дика кхоабилга Iалашде деза. Цу дерриганеша торо хулийтаргья дикача толамашца паччахьалкхен планаши семилетка хьалхарча шера юртарча къахьегамхоша тIаийца декхараши кхоачашде.

Вай республике каста массанахьа а ка бола ялат чуэца доладергда. Из юрта боахаме деча балхашта юкъе къаьстта бехктокхамера болх ба.

Укх шера деррига ялат раздельни хьисапе чуэца деза вай. Ялат хьалъэцаш комбайнаша групповой болх белга шерра доаржаде деза, ялат чуэццашехьа а чах аргIаш де деза, бийсан эзбъ еш лаьтта аха йиш хургйолаш. Цунца цхьана дийнахьа а бус а хьаттарашкареи кхашкареи ялат лораделга вIаштIехьа даккха деза.

ХIара колхозе, совхозе, РТС-е, МТС-е вIашагIйолла еза толамца ялат чуэца а хлебозаготовкай декхараш ханал хьалха кхоачашде а лоаттаю социалистически яхь, шерра боаржабе беза наха юкъе бу политически болх. Ялат чуэца кийчо еча хана парте горкомашеи городской райкомашеи колхозашта а совхозашта а дукхагIа де деза шефски новкъостал.

Ялат чуэцаш дикагIа болча болхлошта лургйолаш ССКП обкомеи республика Министрий Советеи карара-кара тела ЦIе байракхаш чIоагIъяьй. ДикагIа болх беш йола колхозаш, совхозаш, районаш республика сийлен Доска тIа язъергья.

Ялат чуэцилга а из кийчделга а бехктокхамера декхар долга а ховш, из гIулакх соакха хинна гIалаташ хургдоацаш чакхдаккха деза вай.

Коммунистически партес, цун Центральни Комитето партийнии советски кадраш Iомаю шоашта тIадилла гIулакх бехктокхаме хилара уйла йолаш паччахьалкхен а партийни а дисциплина чIоагIъеи из цIенхаштта лораеи уйла йолаш, уж гIулакхаш кхоачаш ца дечо де доагIар а ду.

Социалистически доалахьарча рузкъанца хьанал дот долаш, из кходе а лораде а уйла йолаш баха нах хургболаш цIенхаштта теркам тIабахийта беза вай. ДIахо ла йиш йолаш дац алхха ший боахама яр мара уйла йоацаш, из шербеш, бокъо а йоацаш ца доагIа лаьтташ хьалувцаш, шоай доалахьа йолаш говраш лелаеш, нормал совгIа хьайбаш леладеш, иштта цу тайпара ду кхыдола гIулакхаш.

Уж тайпа гIулакхаш къаьстта шера даьржад Советски, Ножай-Юртовски, кхыйолча а районашка. Назрановски, Урус-Мартановски районашка бахача наьха шоай доалахьа говраш йолаш, 2—3 етт а 10—15 устагIа а болаш, алхха шоай доалахьара боахам шербеш моттигаш кIезига яц. Шоай лоIамагIа лаьтташ хьалувц юрта Советашта бIарга а гуш, цу законаш телхадеча наха духьал хьдда къовсам а лоаттабац юрта Советаша. Партен райкомашта гуш да уж, цар бехктокхаме озац законаш дохадеш а телхадеш а бола нах.

Советски Союза Коммунистически парте XXI-ча съездо, коммунизм хьалъяра йолча Iалаьмате йоккхача плана къоастам а баь, укх гарггарча ворхI шера чухь парте бахьа беза стратегически никъ белгалбир.

Советски Союз — дуккха къамаш дахаш йола социалистически паччахьалкхе я. Цхьатарра бокъонаш йолаш а, коммунизм хьалъяра хадданза тIаккхувш а долча халкъашта юкъерча доттагIлен кIийлен тIа хьхинна паччахьалкхе а я из. Дерригача халкъий экономика а культура а дегIайоалае торо хулийташ йола ленински къамий политика дика гойташ я ворхI шерара план. Ерригача союзни республикай боахам чIоагIа дегIабоагIилга лерхIаш я из план. ХIара республике эггара хьалха дегIадоаладе лерхI Iаламан а экономически а торонашка диллача цу республикерча гонзех дукхагIа пайда эца йиш хургйолаш дола боахама доакъош, къаьст-къаьстача республикеи ерригача Советски Союзеи хьашташ вIашка а доаладеш. Геттара сиха дегIайоагIаргья вай Нохч-ГIалгIай АССР а.

ССКП XXI-ча съездо хьалхашка оттадаь доккхий декхараш кхоачашдаро дIадех партийно-массовой болх лоархIам боллаш тоабелга. ДикагIа пайда эца беза къахьегамхошта юкъе беча идеологически балха ерригача формех а средстваех а, промышленни предприятейи строительни организацейи болхлошта, юрта боахама берригача болхлошта вай мехка, республикан, города, района, шоай боахама декхараш ховргдолаш, цар уж декхараш шоай низ кхо ца беш кхоачашдергдолаш, коммунистически общество хьалъеча дерригача гIулакха юкъе цар дизза шоашкара доагIа дакъа лоацаргдолаш гIо дара тIаберзабаь тоабе беза культуран учрежденей, печата, радион болх.

(Пренеех даь къамаьлаш тIайоагIача номера тIа хургда).

ДукхагIа шуреи дулхи лургда вай Даьхенна

Цхьан колхозе

Партен XXI-ча съезда исторически решенеш кхоачашъеш, дика къахьегама толамаш доах Наурски района колхозашкарча хьайбаш леладераша. Семилеткан хьалхарча шера шуреи дулхи даккхара план ханал хьалха кхоачашъяра къовсам лоаттабеча колхозашта юкъе хьалхле лелаерех я «Октябра 40 шу» яха юртбоахама артель а. Укх шера дIаяхача хана шура яккхара районера еррига колхозаш тIехьайитай цо.

Сайрангахьа йийрза ха яр 1-ча шурий-товарни ферме тхо кхаьчача.

Ханнахьа даьхкад шо — аьлар тхога ферма заведующе нов. Зеленске, — хIана аьлча хIанзза болабеннаб тха доярках доахан детта.

Цига тхона корабир районе а республике а цIи хеза бола доярках. Берригаш а 157 етт ба ферме, уж леладеш 12 доярка я.

Ше леладеча хьайбашта дика гIулакх ду доярка Кучина Марияс. Цудухьа денна тIеххкоачашъю цо шура яккхара задани. Республике хьалхле лелаеча доярхашта юкъе а я Мария. Ше лелабеча 13 Iаттах хIаранегара 1454 килограмм шура яьккхай Кучинас дIабахача пхе бетта.

— Айса тIаийца социалистически декхараш сийленца кхоачашдергда аз, — йоах говзача доярка.

Дукха ба ферме иштта дика къахьегама толамаш доахаш бола доярках. Царех лархIа безаш ба А. Бычкова, Р. Сорокина, П. Осипова, иштта кхыбараш.

Бычкова Агриппина ферме болх беш йола 24 шу да. Дукхача доярхашка дIатийннай цо ший балха говзал ше ферме яьккхача хана. ХIанз колхозе дукха доярках ба Бычковас шоашта даь новкъостал диц ца луш, дег тIара цунна баркал яхаш.

Кучинала дукха тIехьа йисаяц Бычкова а. ХIара Iаттагара 1434 килограмм шура яьккхай цо дIабахача пхе бетта.

— Нагахьа санна хьайбашта доакъар дикеи ханнахьеи теле, царна ханнахьа хий меладойя, уж цIена леладойя, иштта кхыдола гIулакхаш дойя вIаштIехьадаргда хIара Iаттагара шура йоаккхилга лакхе. — йоах Бычковас.

Укх шера хIара Iаттагара 3500 килограмм шура йоаккхаргйолаш социалистически декхар тIаийцад говзача доярка.

Цаховш а декхар кхоачаш ца деш юсаргйий-теш, аьнна шийга хаьттача. Цаховш хIама хилац, — аьлар Бычковас. 1934 шера денз цхьаккха шу а дахадац айса тIаийца декхар аз кхоачаш ца деш мелла чIоагIа халонаш тIаэттача а.

Со болх бе йолаеннача хьалхарча шерашка санна хала дац хIанз. Цу хана духхьала рожеи кIинеи ча дуъадора оаха хьайбашта. ХIанз кхыча тайпара да тха вахар.

Дика оттабаьб фермерча хьайбаш леладераша шоай болх. Барт тайна, цхьоагIо йолаш, цхьанне шоллагIчоа новкъостал деш, балха говзал дIаюха телаш хьабоагIа уж. ХIара дийнахьа 2000 килограмм шура йоаккх фермерча доярхаша. Цудухьа я «Октябра 40 шу» яха колхоз районерча еррригача колхозашта юкъе шура яккхара хьалхле лелаеш.

Района карара-кара тела Ше байрахк а лелаю колхозо. ДIахо йодача хана а иштта дика къахьеге шеко яц фермерча болхлоша районе меттел республике а хьалхле лелаергхилар.

Дика латт колхозе коа тIара оалхазараш леладелга а.

Районе цIи хеза я йоккхагIа йола коа тIара оалхазараш леладер Д. Борзых. Цо болх беча ферме 900 яхкаш йола котам я. ХIара дийнахьа нов. Борзыха гулду 580—600 фуъ. Дика къахьегар бахьан долаш дуккхаза а совгIаташ тийннад цунна.

В. МАТИЕВ.

Сурта тIа: (аьрдехьара аьттехьа) Пугоева ШариIати, Алиева ПятIамати.

С. Шерипова сурт.

Къона доярка

Укх шера март бетта Сунженски районерча «Ильича васкеташ» яхача колхоза ферме ше балха йоагIаш 16 шу даьннача Булгучева Фатимас ферма заведующета аьлар:

— ХIанзалца цхьаннахьа болх баь яц со. Доахан санна сона дезаш цхьаккха а хIама дац. МоллагIа сайна оаш бенна болх бертбар аз укх ферме.

Ферме дуккхача хана денз болх беш бола доярках Магомадова Алпатуи Алиева ПаьтIамати булургбийтеш укх йиIига ферме болх, яхаш, шек бувлар. Бакъда, цхьа-ши кIира даьлча хьинар долча Фатимас дIахьекхар моллагIа шийга дIабенна болх бе могаргдолаш ше хилар. Цу хана денз цхьаккха а хIама доаханна ца эшийта гIерташ чIоагIа къахьег цо. Эггара хьалха из яьлар хIара Iатта оамалаш Iомае. Нагахьа а санна Iатто ше беттача хана мIарга тоха гIерташ а, кур тоха гIерташ корта лестабеш а хилча Фатимас чIоагIа къахьегар уж во оамалаш царна йицъялийта шийна могар деш.

Цхьадолча доаханца уж хьастарца барта яхар из, хIаьта цхьадараш кIезига-дукха човхаде дезаш дар. Доаханна гIулакх даь яьлча Фатима цхьа юкъ йоаккхаш книжка тIа хьежаш ягIаш гора ферма болхлошта.

Хьай доаханна дIадувцалахь Iайха цу тIара Iомадаьр, яхаш, белаш хулар цох цхьабараш.

Фатимас царга ла а ца дувгIаш дикагIа болча дояркай балха говзал ювцаш дола книжкаш дешар. Цхьан книжка тIара цо дийшар: «Бетташ бола етт хIара дийнахьа а цхьан хана беттар боккхача лоархIаме да, вешта аьлча кхыметтел цхьа-ши минут а хьалха-тIехьа боацаш из бетта болабар». ДIахо авторо из иштта хIанад а дувцар.

Цул тIехьагIа а Фатимас белгалдир ше хьалха а тIехьа а деттарг дола доахан. Цу хана денз ше детташ дола доахан цхьа минут а ха тIех ца йоалийташ детта доладу цо.

Ше книжка тIара дийша из пайдана гIулакх ший новкъостшта а дIадийцар Фатимас. Цох белаш хиннарашта хайра цо книжкаш согаталла дешаш ца хилар.

Иштта книжкаш дешарах хайра Фатимана доахан детта доладалехьа мелача хица шамараш дилар боккхача лоархIаме гIулакх долга а. Из бахьан долаш шура дукхагIа а, цIенагIа а хул. Из хьехар а дир Фатимас шийца болх беча доярхашта.

Дикача доярхай говзалах пайда а эцаш болх бе йолаеннача Фатимас апрель бетта хIара беттача Iаттагара кхыча доярхайла дукхагIа шура яьккхар. Из бахьан долаш ферма карара-кара тела Ше вымпел еннай цунна.

Пленум хургхиларах бола хоам шийна хьахезача, цу дешо дог гIоздаьккхача Фатимас ше хьалха тIаийцачул дукхагIа декхар оттадир шийна хьалхашка. Май бетта хIара Iаттагара 310 килограмм гаргга шура яьккхай цо.

Ше леладеча доаханна юкъе къаьста Фатимай бочагIа ба «Майка» яха доккхача дегIара бола ялхазлагIа бехка етти, укх шера духхьашха бехка «Лиза» яха етти. «Майкас» хIара дийнахьа 15—16 килограмм шура лу, хIаьта «Лиза» 10—11 килограммага дIакхоач. Цу духьашха дехкача шинарах дика етт бе лерхI Фатимас.

— Сона дуккхаза а хезад кхозлагIа бехкача мара етт боккъонца дика хилац, оалаш. ХIанз а тIехь 10 килограмм шура луча «Лизайх» кхозлагIа бехкача дика етт хург ба,—оал цо.

ЧIоагIа новкъа да Фатимана ше леладеча доахах цхьа етт укх шера Iаьхар бисар.

Къахьегамо доаккх сага сий. Дика къахьегарца вIаштIехьа даьннад Фатима еррригача юрта ший цIи дикалца дIайовзийта а, ше болх беча ферма коллектива юкъе ше дукха езийта а.

Х. ГАЛАЕВ

3500 килограмм шура яккхара тIехьа

ХIара Iаттагара 3500 килограмм шура яккха декхар тIа а ийца толамца из кхоачашдеш ба Ермоловски совхоза цхьоалагIча отделенера доярках. Царех я дIабахача пхе бетта дукхагIа шура яьккхача вай республика совхозий доярхай списка тIа эггара хьалха латта Юсупова Мария, Шестак Ева

ХIара денна шура йоакккхилга лакх а деш хьабоагIа уж. Юсуповас ше леладеча доахангара 27000 килограмм совгIа шура яьккхай дIабахача пхе бетта, хIаьта 25000 килограмм яьккхай шийгарча доахангара Шестака а.

Шеко йоацаш да шоаш денна дош толамца кхоачащде цар вIаштIехьадарг хилар. Из бакъду цар доахача доккхийча толамаша. Ах шу йистедаьнна деце а, шоаш укх шера хIара Iаттагара яккха лаьрхIача 3500 килограмм шурех аханел совгIа яьккха баьннаб уж доярках хIанзалехьа а.

Юсуповас дояркал болх бу дукха ха я, цудухьа дика йовз цунна доахана оамалаш, дика хов царна эшар. Бакъда Шестак Ева, комсомолка, 1957 шера хьалххара ера цу ферме дояркал болх бе. ВорхI класс яьккхачул тIехьагIа дIахо деша торо ца хилар бахьан долаш сайранарча школе деша а дешаш доярхала болх бе лаьрхIар цо. ХIанз цу ферме а вай республике а дикагIа йола доярка лоархI Шестаках.

Сурта тIа: делкъига яьккха шура флягашка Iочуйотташ йоал Шестак Ева.

С. СУЛТАНОВ.

И. Плиева сурт.

ДикагIбарий толамаш

1959 шера 1 января денз 1 июне кхаччалца хIара Iаттагара 1200 килограммал дукхагIа шур яьккха Нохч-ГIалгIай АССР колхозий доярхаш.

Л. Колесникова —Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	2027
Е. Амриева — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1929
Е. Авилова — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1917
Ф. Амриева — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1776
Е. Степанова — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1737
З. Кузнецова — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1719
Н. Кедина—Грозненски района «1-ча Мая» цIерагIа колхоз	1696
П. Комаренко — Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	1659
У. Плысычева — Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	1637
Л. Магазинщикова — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1604
В. Балакшина — Грозненски района «1-ча Мая» цIерагIа колхоз	1592
Л. Соколова — Сунженски района «XIX партсъезда» цIерагIа колхоз	1564
Ф. Сахатская — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха клохоз	1552
Е. Сдобникова — Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	1544
В. Скориков — Сунженски района «XIX-ча партсъезда» цIерагIа колхоз	1535
М. Окопьян — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1530
Е. Безреброва — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1526
Л. Золотарева — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1525
М. Ланговая — Грозненски района «Аргун» яха колхоз	1523
Р. Амриева—Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1520
Р. Амриева—Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1518
А. Белан — Грозненски района «1-ча Мая» цIерагIа колхоз	1492
А. Бабаян—Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1487
А. Зверева — Грозненски района «1-ча Мая» цIерагIа колхоз	1478
В. Мещерякова— Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	1460
А. Юдина— Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1454
М. Кучина — Наурски района «Октябра 40 шу» яха колхоз	1454
Т. Гриднева — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1447
Т. Кугаевских — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1447
А. Маликова — Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	1439
А. Бычкова — Наурски района «Октябра 40 шу» яха колхоз	1434
В. Соврикова — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1430
Л. Никитина —Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	1402
М. Токарева — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1400
В. Осипова—Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1400
Г. Гребенченко —Сунженски района «Победа» яха колхоз	1398
А. Авдеева—Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1397
Н. Хрыкина — Наурски района «Октябра 40 шу» яха колхоз	1385
М. Меречанская — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1380
Т. Колотухина — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1362
М. Панайтиди — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1362
Е. Яковлева — Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	1361
А. Кухтина—Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	1360
Р. Глобенко — Грозненски района «Аргун» яха колхоз	1357
Н. Тройдокало — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1356
Н. Гейманова — Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	1349
Н. Пчелкина — Сунженски района «XIX-ча партсъезда» цIерагIа колхоз	1347
З. Недосекова — Сунженски района «XIX-ча партсъезда» цIерагIа колхоз	1342
М. Ковалева — Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	1339
В. Фоменко — Грозненски района «1-ча Мая» цIерагIа колхоз	1337
А. Шевченко — Грозненски района «1-ча Мая» цIерагIа колхоз	1331
М. Лихтей — Наурски района Калинина цIерагIа колхоз	1322
А. Пирогова — Наурски района «Красное знамя» яха колхоз	1318
Е. Чуланова — Наурски района «Красное знамя» яха колхоз	1318
М. Хрыкина — Наурски района «Октябра 40 шу» яха колхоз	1316
А. Ефремова — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1316
К. Алешечкина— Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1314
А. Чеплакова — Шелковской района «Коминтерн» яха колхоз	1310
Н. Щенцева — Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	1304
Н. Компанейцева — г. МагIалбик «Кавказ» яха колхоз	1297
О. Куценко — Наурски района «Октябра 40 шу» яха колхоз	1286
М. Кузьменко — Наурски района «Октябра 40 шу» яха колхоз	1270
А. Малярова — Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	1267
В. Иваненко —Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	1265
М. Чабанова — Наурски района «Октябра 40 шу» яха колхоз	1255
Т. Мартемьянова — Наурски района «Октябра 40 шу» яха колхоз	1254
Л. Черкашина — Наурски района «Россия» яха колхоз	1253
О. Исаева — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1250
Т. Куришева — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1239
Е. Самокрутова — Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	1237
О. Мартемьянова — Наурски района «Октябра 40 шу» яха колхоз	1232
М. Чабанова —Наурски района «Октябра 40 шу» яха колхоз	1231
В. Хаженова —Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	1229

1959 шера 1 январе денз 1 июне кхаччалца хIара Iаттагара 800 килограммал дукхагIа шура яьккха Нохч-ГIалгIай АССР лоаман районашкарча колхозий доярхаш

К. Тасбаева — Курчалоевски района Ленина цIерагIа колхоз	1570
М. Попович — Первомайски района Ленина цIерагIа колхоз	1202
Н. Тасиева — Курчалоевски района «XX-ча партсъезда» цIерагIа колхоз	1110
М. Адамова — Курчалоевски района «Новая жизнь» яха колхоз	1079
Л. Адамова — Курчалоевски района «Новая жизнь» яха колхоз	1076
С. Эльсаева — Ножай-Юртовски района Калинина цIерагIа колхоз	1069
А. Успаева — Курчалоевски района «XX партсъезд» яха колхоз	1052
Д. Эдельханова — Курчалоевски района Ленина цIерагIа колхоз	1048
Л. Куцаева — Курчалоевски района Ленина цIерагIа колхоз	1031
Ж. Юнусова— Курчалоевски района «Новая жизнь» яха колхоз	970
Э. Белалова — Курчалоевски района Ленина цIерагIа колхоз	920
З. Юсупова — Курчалоевски района Ленина цIерагIа колхоз	897
Д. Хочароева — Первомайски района Орджоникидзе цIерагIа колхоз	869
М. Абазаева—Веденски района Кирова цIерагIа колхоз	852
А. Чапанова — Первомайски района «Заря» яха колхоз	832
Н. Эскиева — Ножай-Юртовски района Кирова цIерагIа колхоз	830
З. Оздоева — Первомайски района «Заря» яха колхоз	816
А. Паракульжева — Первомайски района Орджоникидзе цIерагIа колхоз	810
Т. Бечиева — Веденски района «Комсомолец» яха колхоз	810

1959 шера 1 январе денз 1 июне кхаччалца хIара Iаттагара 1200 килограммал дукхагIа шура яьккха республика совхозий доярхаш.

М. Юсупова — Ермоловски совхоз	1694
В. Пшеничная —Грозненский шурий совхоз	1565
Е. Шестак — Ермоловски совхоз	1558
З. Яценко — Ассински совхоз	1500
Т. Тарамова — Ермоловски совхоз	1443
М. Домбаева — Ермоловски совхоз	1424
З. Галаева — Ингушски совхоз	1418
Т. Зелимханова — Ермоловски совхоз	1417
Х. Исаева—Ермоловски совхоз	1396
М. Лозирова — Предгорний совхоз	1391
Е. Сорокоумова — Предгорни совхоз	1368
С. Аушева — Ингушски совхоз	1365
М. Арсамикова — Красноармейски совхоз	1360
Р. Горбань — Грозненский плодоовощной совхоз	1348
П. Дасаева — Гудермесский совхоз	1311
А. Комплектова — № 1 йола шурий совхоз	1303
Ш. Угаева — Назрановский совхоз	1301
А. Аристова — «Горец» яха совхоз	1270
К. Дунгаева — «Горец» яха совхоз	1270
П. Плиева — Назрановски совхоз	1263
Л. Ибрагимова — Самашкинский совхоз	1260
О. Тамилина — Предгорний совхоз	1257
Д. Усманова — Ермоловски совхоз	1255
Л. Муталиева — Ингушски совхоз	1233

Шура яккхара план тIеххкоачашъергья

Ер шу доладуш «Назрановски» совхоза Аьлти-Юртарча отделене ферма доярхаша Пугоева ШариIатеи, Алиева ПятIаматеи хIара беттача Iаттагара 2000 килограммал кIезигагIа йоацаш шура яккха, аьнна дош деннадар. Из дош тIеххкоачашдеш шоай низ а, хьинар а кхо ца деш чIоагIа къахьийгад цар.

ШариIатеи ПятIаматеи хIаране лелабеш 18 етт ба. Царех бетташ ба бархI-бархI етт. Ше беттача 8 Iаттагара юкъера лаьрхIача хIара дийнахьа 82 килограмм шура йоаккх ШариIата. Цул дукха тIехьа йисац денна 79 килограммага дIакхоачаш шура йоккха ПятIамат а.

ШариIатеи ПятIаматеи шоай балха опыт кхыча доярхашта дIахьех, шоашта ца ховр къаьнача доярхашка хатта а эхь хетац царна.

— Массадола хIама ха безам болаш къона доярках хилар бахьан долаш вIаштIехьа даьннад цар вай республикерча дикагIа болча доярхашца цхьана мугIаре дIаотта, — йоах ферма заведующи волча Костоев Хаматхана.

Каст-каста ший новкъостшта керда литература а, керда газеташ а, журналаш а деш ШариIата доахан ара дахачул тIехьагIеи сайрийна берригаш а балхах мукъабаьнна цIагIа гулбелчеи.

Газеташ дешарах царна хов вай республика вахар, малагIча доярхаша мел шура яьккхай и. кх. дI.

Укх шера пхе беттеи ах беттеи Пугоева ШариIата ше беттача хIара Iаттагара 1530 килограмм шура яьккхай, хIаьта Алиева ПятIамата—1480 килограмм.

Ше беттача 11 Iаттах хIаранегара 1350 килограмм шура яьккхай къонача доярка Мальсагова Лемкас а.

Дукха ха йоаццаш доярхаша Iаьсий леладеча ферме дIадахийтад шоаш хьалхедаь Iаьсий. Iаьсий дика дегIадаьхка а дерста а долаш дIаденнад цу ферма доярхаша Барахоева Сидамеи, Пугоева Лидаси, Горбакова Iайшетеи, иштта кхыбарашеи.

ХIара беттача Iаттагара 2000 килограмм шура яккха дош деннад цу доярхаша а.

Фермера дукха доахан дахка дезденнад. Уж дехкача кхы а дукхагIа хургья фермо йоаккха шура. Цунга хьежжа доярхаша новкъостал дергда Даьхенна лоархIамегIа йола юртбоахама продукци дукхагIа ялара.

Доаханна дика Iунал дарах тарра царна Iан доакъар кийчдеча а дакъа лоацаргда ферма болхлоша.

Укх деношка доахан латтача ферманна гаьна йоаццаш йол хьакха йолаяьй шин агрегато. Из йол шоай низаца вIашка тоха лаьрхIад доахан леладераша.

Х. ХАМЗАТОВ.

Сурта тIа: Пугоева ШариIати, Алиева ПятIамати

И. Плиева сурт.

Тхога ЯЗДУ

ШЕРАГАРА-шерата, тоалу Нохч-ГIалгIайчен столица — Грозный. Улицашка керда хоза цIенош хьаьду, листагIа а, йоккхагIа а гаьнаш йогI. Цох тарра тоалу городе бахача наьха вахар, дикагIа кхоачашду цар хьашташ. Цхьабакъда, хIанз а нийслу цу балхаца кхоачамбоацараш.

Каст-каста телхаю автобусаша расписани. Кхыметтел стари промыслашка ухаш йола поезд а 20—30 минут тIехьаюс. Дукха телхаю цхьаболча наха улицашка лелара правилаш. Каст-каста нийслу тротуараш тIа велосипедаш. Цар гIашлой сатем бохабу. Улицаш вIашкаувттача моттигашкара светофораш дукхагIа йолча хана болх беш хилац, болх беча хана уж цхьаболча шофераша теркал а яц. Улицашка а, майдашка а гIашлой дехьа бувла дехка наькъаш да, бакъда, цхьабараш шоашта ловча гIолла улицашта тIехбувл.

Нагахь санна транспорта а, милице а болхлой шоаш оарцагIбаьлча уж кхоачамбоацараш дIадоахалургдар.

Г. ЛЕОНОВ.

* * *

ДИКА болх бу Наьсарен районерча «Октябра 40 шу» яхача совхоза кхашка ТIой-Юртарча юкъерча школа дешархой производственни бригадо.

ХIанз хIара Iуйранна го йиш я книжкашта меттел целаш бе доахкаш школе боагIа дешархой. Уккхаза школе гул а лийя совхоза машинашца кхай тIа болх уж. Дешархой бригадо леладеш хьажкIий кха да. Цу тIара хIара гектара тIара 70 центнер фуъалъяхка хьажкIаш яха дош деннад дешархоша. Царех дукхагIа болчар 180—200 процент кхоачашъю кхашкарча балхий нормаш.

Д. ДУДАРОВ.

КОММУНИСТИЧЕСКИ уйла йолаш нах хьалкхебара чIоагIа лоархIам болаш да тайп-тайпарча темаех лекцеш ешар. Цу гIулакхада дика терко ю Нохч-ГIалгIай педагогически училище. Укхаза преподавателаша ешарал совгIа ССКП обкома лектораша а каст-каста лекцеш еш.

Май бетта 4 лекци йийшай училище. Къаьстта чIоагIа уйла тIаяхийта ладийгIар студенташа «Дунен халкъашта юкъерча гIулакхех» ССКП обкома лектора нов. Ахмадовс йийшача лекцега. Дика йийшар педучилище преподавателa нов. Дзюбас а ворхI шера плана Контрольни цифрех а, СССР халкъа боахам дIахо дегIабоалабарах а йола лекци.

Я. КАГИРОВ, студент.

* * *

ХIАНЗ, торговле болхлошта хьалхашка къахьегамхой хьашташ дикагIа кхоачашдара доккхий декхараш латтача хана, чIоагIа во латт из тIулакх МагIалбика районерча Советскерча (Инаркъерча) тика тIа. Тика чу бIеха я, товараш тIа дом ул. Завмага Кортоев Махьмада шийна ловча хана мара хьаеллац тика.

Бахача наха эшаш дола товараш: шекар, чай, иштта кхыдараш дукхагIа йолча хана доацаш хул тика чу.

Цун гIайгIа яц тика заведующе а е МагIалбика района кулпалхоша а.

Н. НЕТЕРПИЛИНА.

* * *

УКХ ДЕНОШКА экзаменаш дIаяла болабеннаб Нохч-ГIалгIай педагогически института студенташ.

ТIехдика дIаелар метта Iилмах йола экзамен дешара шера еррига уйла тIаяхийта хьинаре дийшача 1-ча курсерча студенташа Зязикова Маддана, Базоркина Хадишата, Муталиева Любас, Костоева Райхьанта, Мальсагов Руслана, Чапанов Оарснакъас, Зязиков Азамата, Дзангиев Абуязита.

ТIехдика хьалхара экзамен дIаелар гIалгIай группа 2-ча курсерча студенташа Ведзижева Нинас, Гамурзиева Фатимас, Мальсагов Абос, иштта кхыбараша а.

ГIалгIай группашкарча берригача студенташа хьалхара экзаменаш дIаеннай.

А. МАЛЬСАГОВ, педагогически института 2-ча курсера студент.

* * *

ВЛКСМ ОБКОМЕ дикагIа болча книжкаш доаржадераштa «Книжка пропагандист» яха значокаш еннай.

Царна юкъе ба совнархоза инженер Ю. П. Богаевский, Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода лабораторе начальник С. Г. Дорошинская, горпромторга ателье мастер А. В. Ушакова, МагIалбикера «Октябра 12 шу» яхача клуба болхло Д. Латунова, Наурски райпо болхло С. Агаджанова, иштта кхыбараш а. Цар новкъосталца предприятейи, колхозийи, совхозийи къахьегамхошта юкъе бIаьш политически, художественнии, технически книжкаш доаржадаьд.

С. ВОРОНИН.

* * *

МАШИН-НАЬКЪА болхлой бераштa дукха еза Грознерча станце клубера берий драматически коллектив.

Дукха ха йоаццаш «БIехал Горынычи Иван Кожемякеи» яха керда спектакль оттаяй цу коллективо. Грознерчеи Гудермесерчеи железнодорожни клубашка хьекха из спектакль чIоагIа къоабаляь тIаийцай кагийча зрителаша.

С. КЕРИМОВ.

ХIара котамгара 160 фуъ гулде

Итт шу совгIа ха я Ермоловски птицесовхозе цIи хезача птичницас нов. Богусловас болх бу.

Дика болх барах дуккхаза премеш а совгIаташ а тийннад, Москве ерригсоюзни юртбоахама выставке яхийта а хиннай нов. Богуслова.

Укх шера хIара котамгара 160 фуъ гулде дош деннадар цо.

Ше лелаеча 2500 котама дика гIулакх ду Богусловас. Хаддaнза котамашта яа хьажкIех, кенах, мукхах, кIих яьккха комбикорма лоаттаю, цул совгIа акаце гIа дехк, масса хана хий а лоаттаду цо.

Дика гIулакх дар бахьан долаш хIара ше лелаеча котамгара дIабахача пхе бетта 103 фуъ гулдаьд, вешта аьлча 130 процент план кхоачашъяьй цIи хезача птичницас.

50 шу ший даьнна долашехьа а зIамига саг санна кадай а дIахо йодача хана кхы а дукхагIа балха толамаш даха лаьрхIа а я нов. Богуслова.

Совхоза дирекци а еррига коллектив а дог тийша я цо дIахо йодача хана а балха коталонаш йоахаргхиларах.

Хь. МАГОМАДОВ.

Сурта тIа: Богуслова фуаш гулдеш йоал.

И. Плиева сурт.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Албане Халкъа Республика правительствос яь заявлени

ТИРАНА, 16 июнь. (ТАСС). Албане Халкъа Республика правительствос селхан хьакхайкадир. Балканех атомнии ракетнии базехи атомно-ракетни герзахи мукъа йола зона яра хьакъехьа коллективни барт бар духьа Балкански паччахьалкхений правительствашта керте латтарий совещани вIашагIтоха аьнна Румыне правительствос яьча предложенена ше раьза хилар а цу тайпарча совещане дакъа лаца кийча хилар а.

Албане правительствона хетачох, йоах Албански телеграфни агентствос баьча хоама тIа, дунен халкъашта юккъера хьал, къаьстта а Балканийн Адриатикани районера событеш дегIаяхкаро дIадех из тайпа совещани вIашагIтоханза ярг ца хилар а пайдана хилар а.

Цхьайолча балкански паччахьалкхенашка социализм котъяларо а дунен тIара низаш машаргеи прогрессатеи совле йолаш хиларо а, йоах НРА правительствос, дохадаьд Балканаш молха чудола бешка а яь лоаттаелга. Балкански халкъаш историех кхийттад, хIаьта Балканех атомни тIема кхуврч а байтаргбац цар империалистически державашка.

Албане Халкъа Республика правительствона лов, йоах заявлени йистейоаллача, РНР правительствос яь предложени балкански паччахьалкхений ерригача правительствоша хьаллацар а Балканех машареи доттагIлени зона яра хьакъехьа барта дахкара шоай дерригa низаш цар вIашагIтохар а.

Советски самолеташ—выставке баьхкарий дукхагIа теркам тIабодаш я

ЛОНДОН, 15 июнь. (ТАСС). Париже оттаьча дунен халкъашта юкъерча, авиационни выставке латтача эрсий фецарча шин лайнеро, цига хьажа бахача дуккхача французий теркам «магнито санна тIаэзар», — яхаш язду «Бирмингем пост» яхача газета корреспондент волча Тэдд Фримэна. Корреспондента яхачох, «бIайха хьежаш малх а морхаш санна латташ дом а боллашехьа, йIаьхача очердах латтар нах, выставке латта «ТУ-104б» яха реактивнии «ИЛ-18» яха турбовинтовии советски самолеташ шоашта бIаргайовра духьа. Советски авиационни техникаца парижаний боккха безам хилар ше белгалдеш, Фримэна язду Советски самолеташта санна «теркам тIабахийтанзар цига цхьанна а кхыча самолета» яхаш.

Керда венгерски трактор

БУДАПЕШТ, 15 июнь. (ТАСС). «Вереш Чиллаг» яхача тракторни заводе арахеца кийчъяьй боса оагIошкарча гIум увш долча латтан тIа хьалхагIа ара мел хийцача тракторий тайпаел дикагIа болх буларгболаш йола керда «УЕ-28» яха трактор. ХIанзалца арахецаш хиннача чархаш йолча тракторашца мехкарча дерригача дIадувча латтаех кхоалагIа лакъа долча гIум увча латтан тIа балхаш де Iалаьмате хала да.

28 говра низ болаш йола кердача универсальни тракторех йоалла йиъэ чарх ведущи я. Цул совнагIа дозал а эггара кIаьдагIча, гIум увча латтан тIа болх бе йиш йолаш да цун.

Кердача тайпах йолча кхаь трактора шоаш дика хилар хьахьекхад Хелвецки паччахьалкхен боахаме тохкамаш дича. Укх шера хьажа аьнна цкъарчоа арахецаргйолаш я «УЕ-28» яхача тайпах йола 130 трактор, хIаьта хьатIадоагIача шера кхы а 370 трактор арахецаргья.

Бразиле президента баь соцам

МОНТЕВИДЕО. 16 июнь. (ТАСС). Платежни баланса дефицит дIаякхара мехка эшаш дола 300 миллион доллар ахча Бразилена юхалург далара хьакъехьа американски предприяти лоархIаш йолча дунен халкъашта юкъерча валютни фондаца еш латта переговораш сацийтара хьакъехьа президента Кубичека баь соцам шерра бувц бразильски газеташ тIа. Газеташ тIа еттача цIи хезза болча политически общественнии деятелаша, конгресса депутаташа, профсоюзий кулгалхоша яьча заявленешка цар дувц ВIашагIкхийттача Штатий колониальни политикана шоаш раьза ца хилар а Кубичека соцам могабар а.

Женеверча кхыча мехкашцарча гIулакхий министрий совещане

ЖЕНЕВА, 15 июнь. (ТАСС спец. корр.) Тахан СССР-еи, США-ни, Францени, Англени кхыча мехкашцарча гIулакхий министраш вIашагIкхийттачул тIехьагIа укх тайпара хоам арабаьккхаб газеташ тIа: «Виъ министр тахан французски делегацен резиденце, хьалхагIа лаьрхIа хиннача тайпара 17 сахьати 30 минути (моттигерча ханах.— ред). яьлча вIашагIкхийтар, хIаьта совещане къоастаде оттадаь дешаш а цийцар.

ШозлагIа вIашагIкхетаргба министраш кхаьрача дийнахьа, 17 июне, 15 сахьати 30 минути яьлча».

Раки цунца лоаттабу къовсам

«Известия» яхача газета редакце ухача письмошта юкъе кIезига письмош дац вай медицинана карагIдаьннарех, къаьстта рак санна долча унзарча лазарца лоаттабеча къовсаме цун йолча кердача методех дувцар дехаш газет дешараша яздеш.

Оаха СССР-а медицински Iилмай Академе членагара-корреспондентагара, экспериментальнии клинически Института директор волча профессорагара Н. Н. Блохингара дийхар институто деча балхех хьахиннарех а тха газет дешараштa дувцилга. Цо дувц укх лохехьа кепа техар.

РАКА ДУХЬАЛ лоатта беча къовсама гIулакх медицински Iилмани унахцIено лораяреи эггара лоархIамех долча гIулакхех цаI да. Деган цIий лелача пхьанаштеи хула лазараш а даржаш дола, бIеха дестамаш а саг леш хулача бахьанашта юкъе эггара хьалхара моттиг лоацаш да хIанз.

Рак яха лазар Iалаьмате кIезига довзаш да, хIанз укх сахьата цу лазарах саг верзалуш вац, цунах саг верзавергвола универсальни молхаш лаха езаш я. Цхьан мехка уж тайпа молхаш леха а я, яха харц уйла чIоагIа яьржай.

Бакъда, рак яха лазар бокъонца довза хIанз а дукха дешаш ца тахка дезаш. Цхьабакъда, дунен тIарча тайп-тайпара мехкашка дуккхача шерашка тохкам беш баьча боккхача балхо хIанзехьа а кIезига толамаш даьхадац.

ДукхагIа йолча хана ракax цамогаш волча сага из лазар фу бахьан долаш хиннад ха хала да. Иштта дале а, из лазар хулаш дола бахьанаш тохкам беча лабораторешка чIоагIа дайза да. Хьайбашта говзалца тайп-тайпара дестамаш хулийт.

Дика ховш да, хьайбашта уж дестамаш цар дегIа рак яха лазар хьоадеча канцерогенни яха ше къаьстта йола химически хIамаш Iаткъийтарца хилар. Эггара чIоагIагIа Iаткъаш йола концерогенни хIамаш я бокъонца баьча баганза болча кIорах хула полициклически углеводородаш. Дика ховш да, даржаш дола, бIеха дестамаш йIаьххача хана ионизирующи излучени хиларца хилар а. Хьайбашта искусственни дестам хьоаду Рентгена зIанараша, радени изотопийи зIанараша.

Юххера а чIоагIдаь да, хьайбашта хула дуккха дестамаш ультрамикроскопически вирусаша хьоадеш хилар а. ДукхагIа болча онкологаша лерхIачох, деррига дестамаш вирусаша хьоадац. Рак аьле цIи йоаккха тайп-тайпара дола дестама лазараш, кхыдола тайп-тайпара бахьанаш долаш а да.

Тайп-тайпара дола дIа-юха даржа, бIеха дестамаш дашхара боккха лоархIам болаш да дунен тайп-тайпарча мехкашка рак яха лазар хьахинна эргалонаш Iомаяр, географически, климатически, вахара, профессиональни, кхыдолча бахьанашка хьежжа рака малагIа тайпаш дукхагIа, кIезигагIа хул хар.

Советски Союзе эггара дукхагIа яьржа формаш я маIача, наха юкъе чена хула рак а кхалнаха юкъе наькха шурий железаштеи бера цIеннеи хула дестамаш а. Укх тIехьарча хана США-еи Малхбузерча Европа мехкашкеи лоархIам боллаш лакхденнад пехкашта рак хилар. Городаша фо бIехдарцеи гIаьле дукха увзарцеи да из. Инде бага, къамарга лака, хIама дуача кIаьдача къамарга дукхагIа хул рака дестамаш, ОАР-е ахкарга барча, Африка дуккхача колониальни мехкашка дийхка хул дестамаш, и. кх. д. а.

Дунен тIа рак яржаш хилара дешаш дунен тайп-тайпарча мехкашкарча Iилмахоша цхьана кIоаргга Iомадаро из лазар хьахулаш дола бахьанаш дашхара енна ца Iеш, цу лазара тайп-тайпара формаш юхатохара эша лоархIам бола материалаш лургья.

Даржаш дола, бIеха дестамаш хьедеш дола бахьанаш довзаро хIанзехьа а торо хулийт рака профилактике болх байта. Саг вахача моттигера канцерогенни химически хIамаш гучайоахаш а уж дIайоахаш а тохкама балхаш ду.

Атомни энерги дегIайоагIача хана иштта боккха лоархIам болаш да радиоактивни зIанараша беча Iоткъамах саг лоравара дош а. Дерригача дунен тIарча прогрессивни Iилмахоша къовсам лоаттабу радиоактивни стронций санна йолча зулманерча элементашца фо бIехдеш ядерни герза тохкамаш делга дIадаккхара тIехьа.

Даржаш долча, бIехача дестамашта дегI духьал отталург долаш рака иммунологи тохкаш дукха балхаш ду. Уж балхаш хIанз а лазара тохкамбар мара дац. Цхьабакъда хьайбашта яьча опыташа хьахьокх, иммунологически тохкамаш шеко йоацаш йоккха тIехьале йолаш хилар.

ДегIа йизза унахцIена йолча моттигашка хьахилац даржаш дола, бIеха дестамаш. Уж хьахул хьалхехьа а дестам хьайнача моттигашка. Иштта хулача дестамех атта рак хилац, хIаьта а рак хила йиш йола кIийле кийчъю цо. Цу тайпара дола дестамаш гучадахар а царех саг верзавар а — рака профилактика эггара дикагIа бола никъ ба.

Рака дуьхьаларча пропаганда декхар да — рака белгалонаш гучаяларa, хьовш латтача дестама, шоай ханнахьа лорашка бахара наьха теркам тIабахийтар.

Рак яха лазар юххьанца белгалонаш кIезига йолаш хул. Цун къаьстта йола эргало цу хана цо дегIа лазар ца дар я. Ракax цамогаш бола нах берзабар дукхагIа долча даькъе из лазар ший ханнахьа гучадаккхарахи нийса дарба це доладарахи тийша да.

Даржаш долча, бIехача дестамех саг верзаве йиш хиларах цхьаккха шеко яц. Цунах тешал цу рак яхача лазарах берзабаьчул тIехьагIа дуккхача шерашка бахаш, эзараш болча наха. ДегIа тIа хулаш йола рак дикагIа гуча а йоаккхалу, цунах саг аттагIа а верзалу. Масала, хIанз дегIа цIокан тIа хулача ракax 95 процент нах берзалу. ЛоархIам боллаш хIама карагIдаьннад кхалнаьха бера цIенна, наькха шурий железашта, кхыйолча органашта хулача ракax нах берзабеш а.

Че а, пехкаш а, хIама дуа къамарг а санна йолча, кIоарга ядача маьженашта хулача, а дарба де а хала долча рака дестамех а саг верзаве йиш я. Цу тайпара дарба деча эггара лоархIам болашагIа я хирургически метод. Хирургически наькъаца дестамаш дIадахарца цхьана тIа-тIа дукхагIа дегIадоагIа Рентгена, раде, радиоактивнии изотопий зIанаращца дарба делга а. Дукхача дестамех нах берзабеш дарба ду хирургически операции зIанарий терапии вIашагIъувча методаца.

Укх тIеххьарча шерашка цIенхаштта Iомаеш я дестамех молхашца нах берзабеш йола методаш; цхьадолча дестамех гормональни препаратаща нах берзабелга вIаштIехьа доаккхаш да; дестамашта духьалара антибиотикаш лохаш я; цхьадолча дестамех нах берзабергбола дуккха химически препараташ кийчъе оттадаьд. Цхьабакъда, гIулакх латтац рака духьалара универсальни препарат лахарах, гIулакх латт тайп-тайпарча дестамех нах берзаргбола лоархIамера дуккха тайпа молхаш лахарах.

Тхога хIанз йолча опыто иштта молхаш лахар нийса лерхI. ХIанз йолаш йола дестамашта духьалара препараташ дика я къаьст-къаьстача дестамашта духьал. Масала, омаин яха препарат дика я зIокана хиннача рака духьал, новоэмбихини долани — лимфатически системана цхьадола дестамаш хилча, сарколизин — семином яхеи саркoм яхача лазара цхьадола тайпаши хилча, Тио Тэф — яичникаштеи шурий железаштеи дестамаш хилча.

Тайп-тайпарча дестамех нах берзабеш йола дикагIа молхаш лохаш кхы дукха болх бе безаш хилар дика кхетадеш да. Цхьабакъда, къаьстта лоархIам болаш да хIанз йолаш йолча молхаша ракax цамогаш бола нах молхаща берзабе йиш йолга хьахьокхар.

Советски правительствос къаьстта теркам тIабохийт рака духьаларча къовсама гIулакха. Вай мехка хIара шера Iилман низ а средстваш а дукхагIа дIайохийт цу лоархIам болча гIулакха тохкамаш деча балхашка. Онкологе керда институташ хьалъе лерхI Москве а Ленинграде а, рака гIулакх тохкача балха медикащца цхьана юкъеоза лерхI химикаш, физикаш, биологаш.

Цу дерриганеша а оаладолийт, вай мохк дегIабоагIаш цIаккха ца хиннача тайпара толамаш доахаргдолча семилетко рака гIулакх Iомадеча а лоархIам болла хIамаш карагIдалга Iалашдергда аьнна.

Профессор Н. Н. БЛОХИН,
экспериментальнии клинически онкологе института директор.
(1959 шера 11 июне арадаьннача «Известия» яхача газета тIара).

Школаши интернаташи хьалъяра чIоаггIа терко а йоакхо а е

ЧIОАГIА йоаккхо ю Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитетои Советски правительствоси хьалкхувш йоагIача къонача тIехьен. Из къаьгга хьахьекхад партеси правительствоси вай мехка халкъа образоване система эргаяккхара оттаьча мероприятеша.

ХIара шерра-шера Iалаьмате дукха ахча хьахец Советски паччахьалкхено халкъа образованена.

Алхха вай Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически республике 1959 шера халкъа образованега дIадохийтаргда 175 миллион сом.

Дуккха хьалъе йолаеннай школаш. Нагахьа санна 3—4 шу хьалхагIа вайцига школаш хьалъяра хьожадаь ахча 3—5 миллион сом хиннадале, 1959 шера цу гIулакха хьожадаь ахча шовзткъе итт миллион сом тарга да.

Республике хьалъеш латт 35 школа, 6 интернат, педагогически училище, детдом, 4 детсад. Цунах ховш да гIишлой программа йоккха хилар а из кхоачашъяра низ тIабахийта безаши хIара объектера гIишлой балхаш бокъонца вIаштIехьдаха дезаши хилар а.

Вай республикерча городашкеи юрташкеи школаши детсадаши яхкара цIенош чIоаггIа эшаш хилар вайна массанена а дика ховш да. Цхьабакъда, гIишлош еча организацешеи цар кулгалхошеи цкъаза кхетадац из.

1959 шера хьалъяь а яьнна, республике болх дIаболабе безаш я 7.200 моттиг чуйола 20 школа, школашта-интернаташта 1710 моттиг чуйола пхиъ общежити, 320 моттиг чуйола педагогически училищена цхьа общежити а.

Школаши, общежитеши, школаши-интернаташи хьалъю «Чечингстрой» яхача тресто, совнархоза чуйоагIача гIишлойи гIишлой материалаши еча управлене, «Чечингсельэлектрострой» яхача тресто.

Пхи бутт дIабаьннаб 1959 шерах, тIаккха мишта латт укх шера хьалъяь яха езаш йола школаш, школай-интернатий общежитеш, детсадаш хьалъяра гIулакх?

Республике дукхагIа йола школай гIишлош хьалъеш йола подрядни организаци я «Чечингстрой» яха трест.

Укх шера хьалъяь йистеяха езача 3.920 моттиг чуйолча 14 школах цхьаккха а хьалъяь яьккхац.

ХIаране чу 280 моттиг йола Шалински районера Октябрьскии ЗIамигача АтагIареи, Каргалински районера Дубовская яхача юртареи, Грозненски районера Толстов-Юртареи, Советски районера Асланбек Шерипово яхача юртареи, Первомайски районера Мужечареи школаш хьалъяь яха еза ханаш шозза тиллийтай цу тресто.

ССКП обкомои Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советои баьча соцамах уж школаш 1959 шера хьалхарча квартале хьалъяь яха аьнна тIадилладар треста. Хьалъяь яьхаяц Советскереи Грознереи хIаране чу 50 моттиг йола детсадаш а.

Шера йолча планах хьалъяь яха езача школашка а детсадашка а дIадахийта аьнна хьахийцача 9.460 эзар сомах укх шера пхе бетта тресто дIадахийтар 2.650 эзар сом е 28 процент ахча мара дац. Къаьстта во латт школаш хьалъяра балхаш Курчалой, Знаменка, Асланбек Шерипово, Наьсарен районерча Экажкъонгий-Юрташка а 880 моттиг чуйола Грознерча Ленински районе школа хьалъелга а.

ХIаьта Саясановски района Итум-Кхалареи Гардалереи яраш санна йола школаш хьалъе вIалла йола а еннаяц трест.

Ховш да иштта болх беш хилча школаш ханнахьа хьалъяь йистеяргйоацилга.

Трестерча партийнии профсоюзнии организацеша болхлой оарцагIа бахац шоаш тIаийца декхараш кхоачашдара. Объекташ йистейоахаргья аьнна тIаийца декхараш шерра-шера кхоачаш ца деш дус. Иштта латтача гIулакха оарцагIъяла езаш яц партийни организации ССКП Сталински райкоми? Треста а цун профсоюзни организаце а балха дукха терко еш йоацача гIишлошкарча болхлой профсоюза обкома гIулакх а дац гуш. Треста балхага цIенхаштта хьажа а овлангара денз цо ший болх тоабара лаьрхIа новкъостал де а деза.

Совнархоза чуйоагIача гIишлойи гIишлой материалаш хьаечи управлене (начальник н. Шварцкопф) 1959 шера хьалъеш я 7 школа, детсад, школашта - интернаташта йола кхоъ общежити. Цу балхашта планах дIахийцача 9.780 эзар сомах пхе бетта дIадахийтар деррига а 2.400 эзар сом е 24,8 процент ахча мара дац.

Школаши интернаташи сихагIа хьалъяь а яьха, болх бе дIайолаялийтара де дезаш дола гIулакх деш яц совнархоза чуйоагIа гIишлойи гIишлой материалаш хьаюи управлени. Из дIахьокха йиш я цхьайола школаш хьалъяра балхаца. Масала, Сталински района Кирова цIерахча поселке 400 бера лаьрхIа хьалъе йолаяь школа планах болх дIаболабе безаш яр 1958 шера сентябре, цхьабакъда, цхьадола балхаш даь ца далар бахьан долаш хIанз а комиссе хьаэцанза латт из. ХьалхагIе а йистедала дезаш хинна № 3 йолча школе-интернате 320 бера хьатIаде лаьрхIа цIенош деш латта пхи шу да. Управлене кулгалхой гIишло еча моттиге подъемни кран оттаяь бовлаца могаш хьувза пхи бутт ба. Хьахийцача 880 эзар сомах дIадахийта даьннар 151 эзар сом мара дац. Иштта мара цу объекта терко ца яр бахьан долаш школа-интернате керда воспитанникаш хьачуэцилга доха мегаш да. Дахо а: 12-гIча треста поселке 400 бера лаьрхIа хьалъе йолаяь школеи Стари промыслашкарча 36-гIча участке 880 бера лаьрхIа хьалъе йолаяь школеи йистеяьнна хила езаш яр. Цхьабакъда, йоакхо Iалаьмате кIезига яьй цар. Цу гIишлошка цIаккха а эшшача боараме хьакхоачаш хиннаяц аьшка бетонни столярнии изделеш, эшшача бустамах кизга Iоакъаш, турбаш, лоамена лагIаш, Iотоха ий. Геттара тIехьа доладелар электричество чуюллаш а пишкаш оттаеш а ду балхаш.

Укх тайпара балхаш а белгалдаха дезаш да: совнархоза чуйоагIача № 4 йолча стройуправлене (нач. Почумя) гIишлош еча 6 участках эггара вогIа болх беш я 880 моттиг йола школа хьалъеш а Старопромыслашка 320 моттиг йола цIа хьатIадеш а йола 6-гIа участок. Цунга денз дIа мел иккхача участкаша план кхоачаш а тIеххоачаш а ю.

№ 4 йолча гIишлош еча управлене болхлой коллективо чуIе цIенош хьалдара а, гIишлош хьалъярга дIабода мах лохбара а, кхычар а хьакъехьа ССКП ЦК июньски Пленума сийна тIаийцараш дика декхараш да. Цхьабакъда, цхьаккха дош хьоахадаьдац цига школайи интернатийи хьакъехьа.

ГIишлойи гIишлой материалаш хьаечеи Управленена хов ха я промышленнии чуIеи гIишлош хьалъяра еш санна йоакхо школайи интернатийи а е езаш хилар.

Геттара во латт школашта-интернаташта общежитеш хьалъелга, 1959 шера чIоагIъяь яьннача халкъа боахама планах республике школашта-интернаташта хьал а даь, болх болабайта дезаш да 9,3 эзар квадратни метр чуIе цIенош. Цу гIулакха кийчъяьй 1710 моттиг йола 6 общежити хьалъе аьнна проектнотехнически документаци. ХIанз хьалъе йолаяь 4 общежити мара яц, хIаьта Ленински районе хьалъе лаьрхIа общежити хьалъе совнархоза № 4 йола стройуправлении Сталински районе хьалъе лаьрхIа общежити хьалъе «Чечингстрой» яха трести йола а еннаяц. Мишта вIашагIделлад общежитеш хьалъелга? Масала, Старопромысловски районе 300 моттиг йола общежити хьалъе йолаеннай укх шера 5-гIча мае. Цхьан бетта 43 эзар сома маьха мара болх баьбац цига, шера план 1.500 эзар йолча. Цхьаккха бехк ца хеташ № 8 йолча стройуправлене (нач. н. Власов) из болх лелабар бахьан долаш общежити хьалъеча болх беш вараш верригаш а 5 саг мара вац, цхьаккха тайпара механизм яц, ларда кулгаща харш доаккхаш боахк болхлой. Ховш да, хIанз санна во вIаштIехьбаьккха а эсала лелаш а из болх хуле, ший ханнахьа общежити хьалъяь ярг ца хилар. Кхы дикагIа лелац вож общежитеш хьалъяра болх а.

Школаш - интернаташ шеръяра чакхдаха дезача гIулакхий хьакъехьа укх денношка арабаьннача ССКП ЦК-аи СССР Министрий Советеи соцам тIа аьннад, школаш-интернаташ хьалъяра а шеръяра а планаш массайолча областашкеи республикашкеи кхоачашъяь хила еза, аьнна. Партийнии советскии организацешта тIадиллад школаши школашта - интернаташта йола общежитеши хьалъяра къаьстта тIахьожам лоаттабелга. ССКП ЦК-и СССР Министрий Советеи соцам сийленца чакхбаккхара республикера гIишлош ю организацеш декхарийла я школаши интернаташи хьалъяра болх овлангара денз эргабаккха а школашеи интернаташеи оттаьча ханашка йисте а яьнна шоай болх дIаболабара де мел дезар де а.

Н. ДЕМУШКИН.

КЪАМАЬЛ ДУ ГРОЗНЕРА...

РАДИО ПЕРЕДАЧАЙ ПРОГРАММА

18-ча июне: 7.20 — «Механизмаш гIишлош еча» передача (эрсий меттала); 7.45 — Советски Союзереи доазол дехьареи хоамаш (нохчий меттала); 8.45 — «Сердало» газета обзор (гIалгIай меттала); 9.00 — Моттигерча композиторий произведенеш. 17.00 — «РадиочугIолла культуран университет» передача (эрсий меттала); 17.20 — «Iимерза хилар» беседа (гIалгIай меттала); 17.35 — «Халкъий ладувгIа ашараш» концерт; 18.00 — Юртбоахама болхлошта передача (эрсий меттала); 18.20 — Керда хоамаш (эрсий меттала); 18.40 — «ШоллагIа методаш — нефть даккхар лакхдаккхара тIехьа я» передача (нохчий меттала); 19.30 — Керда хоамаш (нохчийи гIалгIай метташка).

19-ча июне: 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор; 7.35 — хоамаши передача программеи; 7.45 — «Ленинан некъ» газета обзор; 8.45— «ХьажкIаш лелаю дешархой бригада» передача (гIалгIай меттала); 9.00 — «Машарах, доттагIленах, Дай-мехках иллеш»; 17.00—«Грозненски химзавода спортсменаш болча» передача (эрсий меттала); 17.20 — «Ка бола ялаташ чудерзадеча» передача (гIалгIай меттала); 17.35 — Нохч-гIалгIай ашарий концерт; 18.00 — Пионераштеи дешархоштеи передача (эрсий меттала); 18.40 — «Къахьегамхошта паргIата а, дика а чуIе фусамаш хулийтаргья вай» передача (нохчий меттала); 19.30 — Керда хоамаш (нохчийи гIалгIайи метташка).

20-ча июне: 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор; 7.35 — информацеши хоамаши; 7.45 — «Каникулаш йолча хана районни пионерски цIен болх» передача, (нохчий меттала); 8.45 — «Раки цунца бола къовсами» беседа (гIалгIай меттала); 9.00 — Казахски музыкан концерт; 17.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала); 17.20 — Литературан передача (гIалгIай меттала); 17.35 — Халкъа халхарий ашараш; 18.00 — «Йовзача волнах» (эрсий меттала); 18.40 — «ДоттагIлен журнал» (нохчий меттала); 19.30 — Керда хоамаш (нохчийи гIалгIайи метташка).

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Паччахьалкхен чухьара кхадж бувлаш йола 3 процент дола заем

1959 шера 30 мае гор. Ереване хиннача 69-ча тиража кхажамий

СПРАВОЧНИ ТАБЛИЦА

Кхажамаш даьхкад заема ерригача шийтта разрядах серейи облигацейи укх номерашта

Cере №№	Облигаце №№	Кхажа сомашцара боарам	Cере №№	Облигаце №№	Кхажа сомашцара боарам	Cере №№	Облигаце №№	Кхажа сомашцара боарам
000090	1—50	400	029713	1—50	400	070583	27*)	10.000
000405	18*)	5000	029757	21*)	5.000	071692	1—50	400
000544	1—50	400	030049	12*)	5.000	071806	22*)	5.000
000651	21*)	5.000	030219	1—50	1.000	072046	1—50	1.000
000690	30*)	5.000	030511	05*)	5.000	072465	1—50	400
002578	28*)	5.000	030963	1—50	1.000	072686	1—50	400
004748	1—50	400	031018	22*)	5.000	073204	41*)	5.000
005868	32*)	5.000	031229	33*)	5.000	073574	1—50	400
007988	06*)	10.000	032015	42*)	5.000	073863	1—50	400
008482	22*)	5.000	032669	1—50	1.000	074568	1—50	400
008633	15*)	5.000	035060	35*)	25.000	074984	41*)	5.000
009156	20*)	5.000	035163	26*)	5.000	075860	33*)	5.000
009158	1—50	1.000	035719	38*)	5.000	077224	1—50	400
009740	32*)	5.000	036865	36*)	5.000	077485	27*)	10.000
010133	39*)	5.000	037132	1—50	400	077783	1—50	400
010720	1—50	400	037235	37*)	5000	078254	1—50	400
011331	49*)	10.000	038058	1—50	400	078741	46*)	5.000
011803	37*)	5.000	038505	30*)	5.000	078872	07*)	10.000
011859	21*)	10.000	039169	24*)	5.000	079152	34*)	5.000
011969	09*)	10.000	041081	13*)	5.000	080779	1—50	400
013706	01*)	5.000	041841	1—50	400	080949	1—50	400
014160	32*)	5.000	042502	11*)	10.000	081368	05*)	5000
014471	1—50	400	042946	07*)	5.000	082391	36*)	5.000
014884	07*)	5.000	043878	03*)	5.000	084043	1—50	400
015268	40*)	5.000	045349	1—50	400	084231	44*)	50.000
015738	17*)	25.000	045551	50*)	5.000	084637	1—50	1.000
016818	1—50	400	045800	08*)	5.000	084685	11*)	10.000
016869	40*)	5.000	046085	08*)	10.000	084849	07*)	5.000
017164	1—05	1.000	047000	1—50	400	085596	21*)	10.000
017972	01*)	5.000	048452	19*)	10.000	085640	1—50	400
019505	37*)	50.000	049345	12*)	5.000	086504	15*)	5.000
019604	1—50	400	050086	03*)	10.000	086717	08*)	10.000
020346	29*)	5.000	050497	09*)	5.000	088578	1—50	400
020460	1—50	400	050561	1—50	400	088747	05*)	5.000
021446	06*)	25.000	050628	28*)	10.000	089068	1—50	1.000
021474	1—50	1.000	050986	17*)	5.000	089086	43*)	5.000
022155	1—50	400	051012	32*)	5.000	089906	42*)	5.000
022824	1—50	1.000	051615	1—50	1.000	091714	1—50	400
023022	29*)	5.000	053686	28*)	5.000	091998	20*)	5.000
023491	09*)	5.000	054662	19*)	10.000	092360	1—50	1.000
024303	1—50	1.000	055210	19*)	10.000	093123	16*)	5.000
024855	14*)	5.000	056743	08*)	5.000	093137	16*)	5.000
024960	19*)	10.000	056801	15*)	5.000	093147	43*)	5.000
025812	33*)	10.000	056847	1—50	400	094059	03*)	10.000
026190	29*)	5.000	056920	37*)	5.000	094317	14*)	10.000
027343	16*)	5.000	058827	28*)	10.000	095909	1—50	400
027491	32*)	10.000	058928	20*)	5.000	096066	46*)	10.000
027998	21*)	5.000	060634	1—50	400	096266	1—50	400
028162	1—50	400	060659	02*)	5000	096746	1—50	400
028250	31*)	5.000	061312	1—50	400	097378	1—50	400
028340	28*)	10.000	061639	29*)	5.000	098456	40*)	5.000
028409	25*)	25.000	062025	1—50	400	098645	15*)	25.000
028550	20*)	5.000	062573	49*)	5.000	099207	18*)	5.000
029270	1—50	400	066570	19*)	5.000	099615	24*)	5.000
029323	33*)	5000	067890	03*)	5000	099657	1—50	1.000
029370	1—50	400	068425	1—50	400	099968	14*)	5.000
029379	1—50	400	069545	08*)	5.000			

* Цу сере вокх юхейисача 49 номера 400 сома кхадж бенаб.
Таблица тIа белгалдаьд ткъаь туман облигацешта дена кхажамаш.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ГОСТРУДСБЕРКАССАЙИ ГОСКРЕДИТЕИ УПРАВЛЕНИ.

Тахан кинотеатрашка

«Челюскинций» цIерахча кинотеатре
Йоккха зал — «Ваня».
Долалу 10, 12, 2, 4, 6, 8.
ЗIамига зал № 1 — «Ваня».
Долалу 8.30, 10.30, 12.30, 2.30. 4.30, 6.30, 8.30, 10.30.
ЗIамига зал № 2 — «Ваня».
Долалу 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.
ЗIамига зал № 2 — «Ваня».
Долалу 9.15, 11.15, 1.15, 3.15, 5.15. 7.15, 9.15.

«Родина» яхача кинотеатре
Iан зал — «Кхаьла Iуйре».
Долалу 9, 11.10, 12.20, 3.30, 5.40, 7.50, 10.
Ахкан зал — «Iаьржа батальон» —
Долалу 8.10, 10.

РЕДАКЦЕН АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица 23. ТЕЛЕФОНАШ: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-07-01; бехктокхама секретара — 2-25-72; корректорске 2-30-91; партийни вахареи экономикани отделий — 2-25-72.

СФ01071. 1918 шерарча 11-ча августа цIерг йола типографи, Нохч-ГIалгIай АССР, г. Грозный, Революцеи проспект, 30/3. Заказ № 3728.